

[DOR: 20.1001.1.24237558.1400.6.2.4.9](https://doi.org/10.24237/558.1400.6.2.4.9)

مطالعه مقایسه‌ای مؤلفه‌های مؤثر بر سبک زندگی کارگران

(مطالعه موردی: کارگران اتوبوسرانی شهرداری تهران)

نیما زنگنه^۱

داود رضی^۲

اکبر علیوردی‌نیا^۳

چکیده

برای فهمیدن اینکه جامعه‌ای خاص چون جامعه کارگری، چگونه زندگی می‌کنند، چگونه به دنیا نگاه می‌کنند، چگونه در میان فرصت‌هایی که اطرافشان وجود دارد دست به انتخاب می‌زنند، باید به مطالعه در حوزه سبک زندگی دست زد. هدف پژوهش حاضر مطالعه عوامل مؤثر بر سبک زندگی کارگران بوده است. جهت چارچوب نظری از نظریات سبک زندگی و نظریات نسلی مانهایم و بوردیو استفاده شده است. جامعه آماری کارگران شاغل در اتوبوسرانی تهران در سال ۱۳۹۶ می‌باشند تعداد نمونه جامعه آماری ۳۶۶ نفر است. اعتبار پرسشنامه حاضر از نوع محتوایی و اعتبار سازه آن توسط معادلات ساختاری انجام شده است، پایایی ابزار پژوهش دارای آلفای کرونباخ بالای ۰/۷ باشد. جهت تجزیه تحلیل پژوهش از آماره‌های توصیفی و آزمون‌های استنباطی استفاده شده است. یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که نمرات عوامل مصرف فرهنگی، مدیریت بدن و مصرف مادی با جنسیت کارگران دارای تفاوت معنادار می‌باشد، بالاترین میانگین نمرات عوامل مؤثر در سبک زندگی مربوط به مؤلفه رفتار سیاسی در مردان و مؤلفه مدیریت بدن در زنان بدست آمده است. بیشترین اثر عوامل سبک زندگی با توجه به نسل‌های مختلف سبک زندگی کارگران، اثر مصرف مادی (۱۸٪/۵) است و به ترتیب عامل مدیریت بدن (۱۲٪/۶)، رفتار سیاسی (۶٪)، فعالیت اوقات فراغت (۰٪/۸) و مصرف فرهنگی (۰٪/۶) است. بیشترین تغییر واریانس نمرات در بین کارگران با دهه سنی ۳۰ تا ۴۰ ساله در مؤلفه رفتار سیاسی است و کمترین میانگین نمرات مربوط به کارگران در دهه سنی ۵۱-۶۰ ساله در مؤلفه مصرف مادی می‌باشد. در نتیجه با توجه به تغییرات محیطی در نوع زندگی امروزی نتیجه می‌شود که کارگران جوان‌تر را بیشتر با مسائل فراغتی و مصارف مادی آشنا نموده و کارگران مسن‌تر را به رفتارهای سیاسی آگاه نماییم.

کلمات کلیدی: سبک زندگی، کارگر، نسل، نظریات تضادگرا.

1. کارشناسی ارشد، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران (نویسنده مسئول)

nima.mohamad@gmail.com

2. استادیار، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

3. استاد، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

*A comparative study of workers' lifestyle components
(Case study: Tehran Municipality bus workers)*

N. Zangeneh¹

D. Razi²

A. Aliverdi³

Abstract

To understand how a particular society, such as the working class, lives, how they look at the world, how they choose among the opportunities around them, one must study the field of lifestyle. The purpose of this study was to study the effective factors in the life style of workers. For the theoretical framework, the theories of lifestyle and the theories of Mannheim and Bourdieu have been used. The statistical population is the workers working in Tehran bus companies in 2017. The sample size of the statistical population is 366 people. The validity of the present questionnaire is of the content type and its structural validity is done by structural equations, the reliability of the research tool has Cronbach's alpha above 0.7. Descriptive statistics and inferential tests have been used to analyze the research. Findings of this study show that the scores of cultural consumption factors, body management and material consumption are significantly different from the sex of workers. The highest mean scores of influential factors in lifestyle are related to the component of political behavior in men and the component of body management in women. The order of management is body (12.6%), political behavior (6%), leisure activity (0.8%) and cultural consumption (0.6%). The highest change in the variance of scores among workers with the age of 30 to 40 years is in the component of political behavior and the lowest mean score of workers in the decade of 51-60 years is in the component of material consumption. To make younger workers more familiar with leisure and material issues, and to make older workers aware of political behaviors.

keywords : Lifestyle, worker, generation, contradictory theories.

---

1 . MSc , Faculty of Humanities and Social Sciences, Mazandaran University, Babolsar, Iran
(Corresponding Author) nima.mohamad@gmail.com

2 . Assistant Professor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Mazandaran University,
Babolsar, Iran

3 . Professor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Mazandaran University, Babolsar,
Iran

مقدمه

واژه سبک زندگی در درون فرهنگ معاصر، به نوعی فردیت، ابراز وجود و خودآگاهی سبک‌گرایانه اشاره دارد. بدن، لباس‌ها، طرز بیان، فراغت، ترجیحات خوردن و نوشیدن، خانه، اتومبیل، انتخاب محل برای تعطیلات و... به عنوان شاخص‌های سبک زندگی به حساب می‌آید. سوبل^۱ دهه ۷۰ میلادی را به عنوان شروعی برای نظریه‌پردازی سبک زندگی می‌داند و آن را مجموعه‌ای از رفتارهای قابل مشاهده و بیان‌گرایانه در میان افراد تعریف می‌کند. چینی^۲ سبک‌های زندگی را مشخصه‌هایی از دنیای مدرن می‌داند از نظر او افرادی که در جوامع مدرن زندگی می‌کنند از مفهوم سبک زندگی جهت توصیف اعمال خود و سایرین استفاده می‌کنند؛ سبک‌های زندگی الگویی از کنش هستند که افراد را از یکدیگر متمایز می‌کنند. (اکبری و اعتماد گلستانی، ۱۳۹۳: ۱۳۶).

بسیاری از محققان در دو دهه گذشته، مفهوم سبک زندگی^۳ را به عنوان جایگزینی برای مفهوم طبقه^۴ دانسته‌اند. استدلال اصلی این است که گروه‌بندی‌های عهودی مبتنی بر تعلق طبقاتی کمتر از سبک زندگی افراد قادر به تبیین رفتارها یا ارزش‌ها و نگرش‌های ایشان هستند. این گفته، به معنای محو شدن گروه‌بندی‌های طبقاتی نیست، بلکه کارآمدی تحلیلی آن را زیر سؤال می‌برد. در یک کلام، دیگر نمی‌توان به کمک مفهوم طبقه، تصویری از جهان ترسیم کرد. در چنین وضعیتی، مفهوم سبک زندگی انعطاف پذیر است، زیرا بر خلاف مفهوم طبقه، منشأ سبک‌های زندگی دارای محتوا و منطق از پیش تعیین شده نمی‌باشد (رستمی وارد شیرزاده، ۱۳۹۲: ۹). رویارویی نسل‌ها^۵ و تضاد ارزشی آنان، در

---

1 . Sobel
2 . Chany
3 . life style
4 . Class
5 . Generations

عرصه‌ها^۱ و «میدان‌های اجتماعی»^۲ مختلف اتفاق می‌افتد که عملاً حاکی از تعارض بین افرادی با مواضع گوناگون قدرت و ثروت است. چنین مباحثی دال بر این است که بوردیو^۳ جوان و پیر را نه به‌عنوان یک امر عینی و واقعی، بلکه یک ساختار اجتماعی می‌داند که در نتیجه مبارزه میان پیر و جوان در میدان‌های مختلف اجتماعی به وجود می‌آید (توکل و قاضی‌نژاد، ۱۳۸۵: ۱۰۷). بنابراین بوردیو منشأ اصلی تضادهای ارزشی نسل‌ها را توزیع نامتوازن منابع قدرت و ثروت و سرمایه (اقتصادی، نهادین، اجتماعی و فرهنگی) در عرصه‌ها و میدان‌های مختلف اجتماعی می‌داند. از این‌رو در دیدگاه بوردیو، تفاوت ارزشی بین نسلی یک آسیب تلقی می‌شود. اساساً متغیرهایی هم‌چون سن و دوره‌ی عمر، نقش تعیین‌کننده‌ای در سبک زندگی افراد دارند. هر چه سن افراد بالاتر می‌رود تجربه‌ی سال‌های گذشته به منبعی برای شکل دادن به سبک زندگی و الگوی مصرف و فعالیت فرد تبدیل می‌شود. بر این اساس، شناخت الزامات دوره‌های سنی گوناگون می‌تواند تا حدود زیادی سبک زندگی افراد را در مقاطع مختلف زندگی شکل دهد (الفت و سالمی، ۱۳۹۱: ۳۳). «بوردیو نسل را به‌عنوان یک ساخته اجتماعی و حاصل تضاد بر سر منابع اقتصادی و فرهنگی در داخل یک میدان معین می‌داند» (قیصری، ۱۳۸۶: ۲ به نقل از نیمروزی و پارسائی، ۱۳۹۴).

«بوردیو استدلال می‌کند، مردمی که به‌طور نزدیک در یک فضای اجتماعی قرار دارند، دارای شباهت‌هایی بسیار هستند؛ حتی اگر هرگز یکدیگر را ندیده باشند. به عبارت دیگر، مردمی که در فضای اجتماعی مشابهی قرار دارند، ذائقه‌های، الگوهای مصرف مشابه دارند» (نواح، فاضلی و رجایی، ۱۳۹۵: ۱۴). نمونه مشخص این الگوهای مصرف را می‌توان در

1 . field
2 . Social field
3 . Bourdieu

مطالعه سبک زندگی جستجو کرد در این مطالعه تلاش برای شناخت مجموعه منتظمی از رفتارها و الگوهای کنش^۱ است که افراد آنها را انتخاب کرده و کنششان در زندگی روزمره به واسطه آنها هدایت می‌شود. از سوی دیگر، تغییر کم و کیف ارزش‌های اجتماعی گروه‌های مختلف یک جامعه به‌ویژه گروه‌های بین‌نسلی معیار بسیار خوبی برای سنجش تحولات اجتماعی است. برای فهمیدن اینکه مردم و جامعه‌ای خاص چون جامعه کارگری، چگونه زندگی می‌کنند، چگونه به دنیا نگاه می‌کنند، چگونه در میان فرصت‌هایی که در اطرافشان وجود دارد دست به انتخاب می‌زنند و... باید به مطالعه در حوزه سبک زندگی دست زد (رستگار و گلشنی، ۱۳۹۵). لاروک (۱۳۸۵) در زمینه رابطه سبک زندگی با طبقه اجتماعی معتقد است که تعلق به یک طبقه اجتماعی را می‌توان از روی سبک زندگی شناخت، چرا که سبک زندگی طبقات با همدیگر متفاوت است. از نظر مانهایم^۲ نسل محل ظهور و محمل انتقال و تداوم جهت‌گیری‌های فکری و فرهنگی جدیدی است که در بستر اجتماعی - تاریخی ویژه‌ای که هر نسل معین در آن رشد کرده ریشه دارد. این جهت‌گیری‌ها به صورت اهداف، نیات و راه‌حل‌های نو برای مشکلات حیاتی جامعه به صورت تکامل و ظهور یک سبک نسلی ظاهر می‌شود (بابائی فرد و روحی، ۱۳۹۵: ۳۷). از آنجا که جامعه آماری شرکت واتوبوس‌رانی تهران، جامعه‌ای با داشتن تشکلات سندیکایی و شورایی، کارگری محسوب می‌شود، با توجه به آنکه شیرازه اصلی شکل‌گیری مباحث جامعه‌شناسی تا حد زیادی مربوط به اندیشه‌های مارکس در خصوص مطالعه کارگر و روابط تولید است، متأسفانه پس از سال‌ها گویی جامعه کارگری به کنار رانده شده و نوع زندگی و سبک زندگی این قشر تا اندکی نادیده گرفته شده است، مجموعه کارگری اتوبوس‌رانی تهران مجموعه‌ای بسیار بزرگ در شهرداری تهران است و ایضاً با عنایت به

1 . Action

2 . Manheim Karl

گذشت سالیان متمادی از فعالیت این سازمان نوعاً کارگری، و با توجه به وجود نسل‌های مختلف کارگری در این مجموعه بزرگ، به نظر می‌رسد؛ سؤال اصلی تحقیق است که عوامل اجتماعی مؤثر بر سبک زندگی کارگران با رویکرد مناسبات نسلی در مجموعه شرکت واحد و پرسنل آن چگونه است؟

ادبیات تحقیق

پیشینه تحقیق

عمده‌ترین نتایج	روش تحقیق	موضوع مورد مطالعه	محققین
بر اساس یافته‌های حاصل از تجزیه و تحلیل آماری، بین متغیرهای پایگاه اجتماعی-اقتصادی، میزان استفاده از رسانه‌های داخلی و خارجی، تقید دینی و المذین و اولویت اول در الگوی مرجع، با سبک زندگی اسلامی رابطه معنی‌داری وجود داشت؛ اما دسترسی به امکانات فراغتی و جنسیت پاسخ‌گویان، رابطه معنی‌داری با گرایش به سبک زندگی اسلامی نداشت.	۶	عوامل فرهنگی و اجتماعی مرتبط با سبک زندگی اسلامی در بین دانش‌آموزان شهر شیراز	مختاری و میرفردی (۱۳۹۶)
نتایج این تحقیق نشان داد که تغییر وضعیت کار کارگران به کارهای شیفی، و تغییر مصارف غذایی کارگران در محل کار باعث افزایش وزن آنها می‌شود.	۷ مقایسه‌ای	بررسی شیوه زندگی و رژیم غذایی داشتن وزن طبیعی در مقایسه با اضافه وزن و چاقی کارگران در جزیره ایرلند	براین و همکاران ^۱ (۲۰۱۸)

عمده‌ترین نتایج	روش تحقیق	موضوع مورد مطالعه	محققین
<p>نتایج تحقیق نشان می‌دهد که بین سن و مدگرایی با شکاف نسلی رابطه معنادار و مستقیم وجود دارد؛ همچنین، بین ارتباطات خانوادگی، سنت‌گرایی و پابندی دینی با شکاف نسلی رابطه معنادار و معکوس وجود دارد. تحلیل رگرسیونی نشان می‌دهد که از میان پنج متغیر مستقل، همه متغیرها توانسته‌اند وارد معادله رگرسیونی شوند. مدل مسیر نیز نشان می‌دهد که متغیر مدگرایی بر ارتباطات خانوادگی و پابندی دینی دارای تأثیر معنادار و معکوس است. همچنین، متغیر سن دارای تأثیر معنادار و مثبت بر سنت‌گرایی است.</p>	پیمایش	<p>بررسی تأثیر سبک زندگی بر شکاف نسلی در بین جوانان شهر کاشان</p>	<p>بابائی‌فرو و روحی (۱۳۹۵)</p>
<p>نتایج حاصله نشان داده است که بعد از مقایسه شاخص‌های سبک زندگی در دو نسل از زنان سال در منطقه مورد مطالعه، به این نتیجه رسیدیم که زنان جوان سبک زندگی متفاوتی نسبت به زنان نسل پیشینی خود دارند. آنها در ملاک انتخاب پوشش، اوقات فراغت، نگرش به رابطه با جنس مخالف، نگرش به آرایش، مدیریت بدن، غذاهای مصرفی و مصرف‌گرایی با هم متفاوت هستند.</p>	پیمایش	<p>سبک زندگی و تفاوت‌های نسلی (پژوهشی در میان زنان شهر بندرعباس)</p>	<p>رستگار و گلشنی (۱۳۹۵)</p>

محققین	موضوع مورد مطالعه	روش تحقیق	عمده‌ترین نتایج
اسپلبرگ ^۱ (۲۰۱۴)	دانشنامه کیفیت زندگی و تندرستی	نظریه‌پردازی	مفهوم سبک زندگی، مربوط به جوامع مدرن تو سعه یافته است و می‌توان آن را به‌عنوان الگوهای رفتاری در زمینه‌های فعالیت‌های اوقات فراغت، سلیقه فرهنگی، ارزش‌های اساسی قابل مشاهده و نمایش و جوه خاصی از شرح حال یک شخص بیان نمود. او در این بخش همچنین بیان می‌کند که ویژگی‌های سبک زندگی عمدتاً حاصل از طبقه اجتماعی، تجربیات زندگی و جهت‌گیری‌های ارزشی است. افزایش تنوع شغلی، خانواده و انواع آن، فعالیت‌های اوقات فراغت، و عادات مصرفی باعث شده است که در طول دهه گذشته به اقتضای این تنوع مدل‌های طبقاتی و قشربندی‌های متفاوتی ایجاد شود، که این منجر به تداوم نابرابری‌های اجتماعی می‌شود.
شالچی و ضیاچی (۱۳۹۳)	تفاوت‌های نسلی در سبک زندگی (مطالعه موردی: شهروندان منطقه ۱ تهران)	پژوهش‌های کیفی	نتایج نشان می‌دهد که تفاوت‌های قابل ملاحظه‌ای به لحاظ گروه‌های سنی وجود دارد از آن جمله نوع ورزش، چگونگی ورزش کردن، میزان ورزش، میزان استفاده از برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی، تمایل به مضامین برنامه‌ها، تمایل به مشارکت، میزان رضایت از برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی با تغییر نسل تفاوت می‌کند. اقتضات متفاوت گروه‌های سنی مختلف از سویی و تفاوت‌های نسلی ناشی از تفاوت تجربه‌های تاریخی از سوی دیگر سبب می‌شود تا گروه‌های سنی مختلف تمایلات، نیازها و گرایش‌های مختلفی در سبک زندگی داشته باشند. از این‌رو سیاست‌گذاری فرهنگی برای گروه‌های سنی مختلف می‌باید متفاوت باشد و با عطف توجه به این تفاوت‌ها صورت پذیرد.

عمده‌ترین نتایج	روش تحقیق	موضوع مورد مطالعه	محققین
<p>نتایج حاکی از آن بود که جراحی زیبایی از شایع‌ترین اعمال جراحی در ایران است و این امر در میان زنان بیشتر از مردان می‌باشد. همچنین افرادی که در محدوده سنی (۲۰ تا ۱۸) قرار داشتند بیشترین گرایش را نسبت به عمل جراحی زیبایی داشتند. یافته‌های دیگر حاکی از آن است که عزت نفس، داشتن تصویر بدنی منفی و تصویر مثبت، سازگاری هر سه در پذیرش عمل جراحی زیبایی مؤثر هستند. با این تفاوت که عزت نفس برخلاف تصویر مثبت بدنی و سازگاری به‌طور غیرمستقیم در عمل جراحی زیبایی تأثیر می‌گذارد.</p>	روش توصیفی	پذیرش جراحی زیبایی: تصویر بدن، عزت نفس و سازگاری	شفارد و همکاران ^۱ (۲۰۱۳)
<p>یافته‌های تحقیق نشان داد: در مجموع تفاوت معناداری بین سبک زندگی و زیرمقیاس آن در دو گروه کارمندان و کارگران در سه سطح ضعیف و متوسط و خوب دیده شد. اکثریت کارگران و کارمندان سبک زندگی کل و زیرمقیاس را در حد متوسط نشان دادند و در زیرمقیاس‌ها ابتدا روابط بین فردی سپس تعالی روحی و در انتها فعالیت فیزیکی را مدنظر قرار داده بودند. محل کار، میزان درآمد، سطح تحصیل، سن و وضعیت بومی و غیربومی بودن با سبک زندگی در دو گروه کارمند و کارگر ارتباط معنادار داشت ($P \leq 0/05$). نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد هر چند محل کار، کارخانه و اداره به‌عنوان یک عامل پیش‌بینی‌کننده مؤثر در سبک زندگی کارگران و کارمندان مشخص گردید، اما تفاوت‌های زمینه‌ای اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی هم بر سبک زندگی متفاوت آنان تأثیرگذار بوده است.</p>	روش توصیفی	تعیین وضعیت سبک زندگی و عوامل مرتبط بر آن در بین کارمندان و کارگران شهر یزد	باقیانی مقدم و همکاران (۱۳۹۲)

عمده‌ترین نتایج	روش تحقیق	موضوع مورد مطالعه	محققین
سبک زندگی به فراخور نوع و میزان سرمایه فرهنگی سامان می‌یابد و نقشی اساسی در بر ساختن هویت‌ها، معناها، نگرش‌ها، انتخاب‌ها، ذائقه‌ها و رفتارها دارد. آنان معتقدند که بین سرمایه فرهنگی و اشکال آن با سبک زندگی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین بین اشکال مختلف سرمایه فرهنگی، نوع «سرمایه فرهنگی تجسم یافته» دارای بیشترین رابطه با سبک زندگی است. یعنی، با افزایش سرمایه فرهنگی، سبک زندگی افراد پیچیده‌تر می‌شود.	کیفی	مطالعه مناسبات بین سرمایه فرهنگی و سبک زندگی در میان طبقه متوسط	محمدی، ودادحیر، محمدی (۱۳۹۱)
نتایج نشان داد که نوجوانان فنلاندی بسیار دوست‌محور هستند و برای رفاقت و انجام سرگرمی‌های مشترک یا صحبت کردن با یکدیگر یا گوش دادن جمعی به موسیقی ارزش قائل هستند. همچنین خانواده در زندگی آن‌ها از اهمیت بسیاری برخوردار است. دیگر یافته‌ها حاکی از آن است که زندگی نوجوانان در برخی از زمینه‌ها مانند اهمیت به دوست و خانواده مشابه هم هستند؛ اما با وجود این آن‌ها در برخی دیگر از زمینه‌ها انجام نوع فعالیت در اوقات فراغت و یا چگونگی استفاده از کامپیوتر با هم متفاوت‌اند. در کل، هدف اول از انجام این مطالعه تطبیقی بین سه کشور بررسی مشابهت‌ها و یا تفاوت‌ها از زندگی در بین جوانان است و هدف دوم، دست یافتن به آنچه که در نظر نوجوانان ارزشمند است می‌باشد.	کیفی - برآوردی و ارزیابی	سبک زندگی، زندگی روزانه و روابط جوانان در فنلاند	سونین و مرسیو - استورم ^۱ (۲۰۱۰)

محققین	موضوع مورد مطالعه	روش تحقیق	عمده‌ترین نتایج
هنری و همکاران (۲۰۱۰)	بررسی دانشجویان دانشگاه تهران: پیروی کردن سبک زندگی خاص و گذراندن اوقات فراغت با تأکید بر ورزش	کلی - توصیفی همبستگی	یافته‌ها نشان داد که میانگین اوقات فراغت روزانه دانشجویان ۳/۶ ساعت بود. تماشای تلویزیون، گوش دادن به موسیقی، چت کردن با دوستان، خواندن کتاب، ورزش کردن، کار با کامپیوتر، بطور قابل توجهی بین دانشجویان رتبه ۱ تا ۶ را گرفت. همچنین روش هر دو دانشجویان پسر و دختر در گذران اوقات فراغت مانند بازدید از بستگان خود، ورزش کردن و شرکت در فعالیت های هنر و مذهبی، تماشای فیلم و گوش دادن به موسیقی قابل توجهی با یکدیگر متفاوت بود. در این میان ۵۲/۸٪ و ۴۳/۲٪ از پسران و دختران، به ورزش علاقه‌مند بودند. ترجیحات پسران در ورزش‌هایی مثل فوتبال، بدنسازی، شنا، والیبال کوه‌نوردی و بسکتبال بود. در حالی که دختران ترجیح می‌دادند در ورزش‌هایی مثل شنا، والیبال، آهسته دویدن، بالا رفتن از کوه، بدمینتون و تنیس روی میز شرکت نمایند.
خواجه نوری (۱۳۹۰)	رابطه سبک زندگی و تصور بدن؛ مطالعه موردی: زنان شهر شیراز	کلی - توصیفی همبستگی	بطور کلی در این پژوهش ۵ نوع سبک زندگی عمده «مذهبی»، «فعالیت های ورزشی - موسیقایی مدرن»، «مشارکت اجتماعی و فرهنگی»، «موسیقایی سنتی» و «بعد تصور از بدن آرایش»، «آرایش»، «آرایش و آرایش»، «رضایت از بدن»، «ارزیابی از بدن»، «نگرش مردم به بدن» در بین پاسخگویان قابل مشاهده بود. نتایج مطالعه حاضر نشان داد سبک‌های زندگی که بیشتر گرایش‌های نوگرایانه داشته‌اند، رابطه معنی‌دار و مثبتی با متغیر تصور بدن داشته‌اند. یعنی از میان سبک‌های فوق تنها سبک مذهبی با متغیر تصور بدن رابطه منفی داشته و دیگر سبک‌ها دارای رابطه مثبت بوده‌اند.

محققین	موضوع مورد مطالعه	روش تحقیق	عمده‌ترین نتایج
مارو مارالانی ^۱ (۲۰۰۹)	تأثیرات وضعیت اقتصادی اجتماعی یک نسل بردستاوردهای نسل بعدی	مقایسه‌ای	مشخص شد که تأثیرات دستاوردهای تحصیلی زنان بر دستاوردهای تحصیلی نسل بعد مثبت است.
شفر ^۲ (۲۰۰۶)	موقعیت اجتماعی و سبک زندگی در جمهوری چک	مقایسه‌ای	به این نتایج دست می‌یابد که پیوند سلسله مراتبی بین طبقه اجتماعی به همراه تحصیلات و میزان درآمد خانواده از یک سو و سبک زندگی از سوی دیگر به طور واضح در حوزه ذائقه‌ها/فعالیت‌های فرهنگی سطح بالا و مصرف مجلل موجود است اما در مورد سبک زندگی سالم که ویژگی متمایز آن تحصیلات است مشاهده نمی‌شود. با وجود این عوامل دیگر از قبیل جنسیت، سن و محل اقامت نیز دخیل اند.
محمد توکل و مریم قاضی‌نژاد (۱۳۸۵)	شکاف نسلی در رویکردهای کلان جامعه‌شناختی	مقایسه‌ای	بر اساس داعیه این پژوهش، رویکردها مکمل یکدیگرند و تعارضات نسلی در ابعاد مختلف آن، با تکیه بر مفاهیم مطرح در هر دو رویکرد دقیق‌تر تبیین خواهند شد، اما از دیدگاه راهکارهای اصلاح‌گرایانه و سیاست‌گذاری اجتماعی برای کاهش تنش بین نسل‌ها، افزایش عدالت و همبستگی بین نسلی و تعامل طبیعی و موزون میان نسل‌های مختلف، اتخاذ هر یک از رویکردهای یاد شده از پیامدهای ویژه خود بر خوردار بوده و در عمل، کارآیی یکسان ندارند.

1 . Mare& Maralani

2 . Safir

عمده‌ترین نتایج	روش تحقیق	موضوع مورد مطالعه	محققین
<p>نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که بسیاری از آن چه که در دهه ۶۰ و ۷۰ در بریتانیا رخ داد، در تمام اروپا و آمریکا نیز اتفاق افتاده بود و آن چه این جوامع تجربه کردند، با کمی تأخیر در جوامع دیگر نیز نفوذ کرد. در ضمن کشورهای غیرغربی تنها پذیرنده نبوده‌اند و به شکل‌های گوناگون، رنگ بومی خود را بر فرایندهای جدید سبک زندگی زده‌اند و بخشی از سبک‌های بومی خود را نیز حفظ کرده‌اند.</p>	<p>رابطه</p>	<p>جوانان و انقلاب در سبک زندگی</p>	<p>نعمت‌اله فاضلی (۱۳۸۵)</p>

محققین	موضوع مورد مطالعه	روش تحقیق	عمده‌ترین نتایج
مایکرافت ^۱ (۲۰۰۴)	مصرف فرهنگی و افسانه سبک زندگی	روش توصیفی همبستگی	یافته‌ها حاکی از مشخص نمودن پنج سنخ سبک زندگی است که عبارت‌اند از: اول، سبک زندگی با عظمت و بلندآوازه؛ که این نوع سبک در جامعه‌ای یافت می‌شود که شهرت فراوان است و محرک‌های زیادی برای ملاحظه اینکه مردم دارای زندگی با شکوهی هستند و جود دارد. دوم، سبک زندگی قومی (سنتی) که بیانگر پیروی از الگوی زندگی قوم خود شامل خوردن غذاهای سنتی پوشش قومی، عدم پیروی از مظاهر مدرن مانند پوشش غربی و غذاهای جدید می‌باشد. این نوع سبک می‌تواند به ارائه تعادل بین مدل‌های غرب و شیوه‌های زندگی سنتی، مذهبی یا فرهنگی گرایش داشته باشد. سوم، سبک زندگی ناسالم است که شامل فعالیت‌هایی می‌شود که احتمال وقوع سرطان و بیماری‌های قلبی و... را افزایش می‌دهد. چهارم، سبک زندگی دیجیتالی است که در آن با اهمیت بودن زمان فرد، اشتغالش، فعالیت‌های فراغت‌ش، سرشار از طریق مصرف کالاها و تجارب دیجیتالی نشان داده می‌شود. این تجارب دیجیتالی شامل استفاده از کامپیوتر شخصی، دوربین، تلفن همراه، اینترنت و ایمیل می‌باشد. پنجم، سبک زندگی به مثابه کنترل سیاسی و اجتماعی است. در واقع فعالیت‌ها و اعتقاداتی وجود دارد که پتانسیل افراطی بودن آن‌ها با جایگزینی سبک‌های زندگی دیگر کم رنگ می‌شود.

عمده‌ترین نتایج	روش تحقیق	موضوع مورد مطالعه	محققین
<p>ترکیب سرمایه‌های فرهنگی و اقتصادی مورد نظر پیر بوردیو سه گروه تشخیص می‌دهد که هر کدام سبک زندگی خاصی دارند. گروه اول کسانی که سرمایه اقتصادی و سرمایه تحصیلی بالایی دارند در مورد سبک زندگی این گروه، گذراندن اوقات فراغت با تجهیزات ورزشی، کوهنوردی و تکنولوژی عکاسی و مصرف بالای فرهنگی، کارهای هنری و کلکسیون هنری و کتابخانه، کلبه تابستانی و مصرف مکمل‌های غذایی، گروه دوم کسانی که سرمایه اقتصادی بالایی دارند و در مورد سبک زندگی آنان می‌توان به مشخصه‌هایی همچون داشتن اتومبیل شخصی، سنگ‌ها و فلزات گران‌بها، ملاقات‌های اجتماعی در رستوران‌ها و کافه‌ها، رفتن به کنسرت‌ها، تئاترها و نمایشگاه‌ها و فعالیت‌های سیاسی اشاره کرد و گروه سوم کسانی که سرمایه تحصیلی بالایی دارند که سبک زندگی آنان با ویژگی‌های داشتن آلات موسیقی، کم اهمیت دادن به دیدن تلویزیون و گوش دادن به رادیو، خواندن روزنامه، اهمیت دادن به پیشرفت ذهنی و یادگیری زبان‌های خارجی از دو گروه قبل متمایز می‌شوند.</p>	پالومتس	<p>بررسی سبک زندگی در استونی، براساس ترکیب سرمایه‌های فرهنگی و اقتصادی</p>	<p>پالومتس^۱ (۲۰۰۲)</p>

جمع‌بندی پیشینه تحقیق

بررسی تحقیقات انجام شده نشان می‌دهد که هر کدام از تحقیقات انجام شده به یک بعد خاص از سبک زندگی توجه کرده‌اند. چنان‌که اشاره شد، نسل‌های کارگری در زندگی اجتماعی با تغییرات دائمی مواجه می‌شوند و این تقابل و سردرگمی موجب

1 . Palumets

پرسشگری می‌شود و اگر پاسخ‌ها قانع‌کننده نباشد یا حداقل به زبانی قابل فهم برای نسل جدید کارگزارانه نشود، بر فاصله‌ها می‌افزاید. پرسشگران به پرسشگران می‌پیوندند و در مقابل کسانی که پرسش نمی‌کنند و پاسخی هم برای پرسش‌ها ندارند صف می‌آرایند. جهان مدرن با تبلیغات پیوند خورده است. انتفاع اقتصادی از راه‌های مختلفی نظیر ترویج مد و تبلیغ مصرف‌گرایی، زیاده‌خواهی و راحت‌طلبی بر مناسبات نسلی اجتماعی کارگران تأثیر می‌گذارد و توقعات جدید و بی‌سابقه می‌آفریند. با عنایت به تحقیقات انجام گرفته عمده مقولاتی که در سبک زندگی مورد توجه محققان بود بدین شرح است: ملاک انتخاب پوشش، اوقات فراغت، نگرش به رابطه با جنس مخالف، نگرش به آرایش، مدیریت بدن، غذاهای مصرفی و مصرف‌گرایی، مصرف فرهنگی، ذائقه غذایی و اولویت‌های هزینه‌ای است. در مورد مطالعات سبک زندگی جامعه کارگری تحقیق خاصی دیده نشده است که این خود جای بحث و مناقشه در این مهم را نمود می‌نماید. در اکثر تحقیقات انجام گرفته در مورد مناسبات نسلی از رویکردهای متفاوت نظری استفاده شده است ولی به ندرت تحقیقی مشاهده شده است که از یک رهیافت واحد سود ببرد، و این نظریه‌ها را بتوان در جامعه کارگری کشور بسط داد.

چارچوب نظری

سبک زندگی از دیدگاه بوردیو

تحلیل سبک زندگی در نظریه بوردیو، در قیاس با نظریات دیگر، به لحاظ قدرت تبیینی و در نظر گرفتن عوامل مختلف و در عین حال انعطاف‌پذیری نسبت به شرایط اجتماعی متفاوت دارای مزیت‌های متعددی است که جامعیت و عدم تقلیل‌گرایی از آن جمله‌اند در نظریه بوردیو، سبک زندگی که شامل اعمال طبقه‌بندی شده و طبقه‌بندی‌کننده فرد در عرصه‌هایی چون تقسیم ساعات شبانه روز، نوع تفریحات و ورزش، شیوه‌های معاشرت،

اثاثیه و خانه، آداب سخن گفتن و راه رفتن است، در واقع عینیت یافته و تجسم یافته ترجیحات افراد است. از یک سو، سبک‌های زندگی شیوه‌های مصرف عاملان اجتماعی ایی است که دارای رتبه‌بندی‌های مختلفی از جهت شأن و مشروعیت اجتماعی اند. این شیوه‌های مصرفی بازتاب نظام اجتماعی سلسله مراتبی است؛ اما چنانچه بورديو در کتاب تمایز بر حسب منطق دیالکتیکی نشان می‌دهد مصرف صرفاً راهی برای نشان دادن تمایزات نیست، بلکه خود راهی برای ایجاد تمایزات نیز است (با کاک، ۱۳۸۱ به نقل از یعقوبی دوست و همکاران، ۱۳۹۴: ۱۶۹).

بورديو مدلسه وجهی از سلیقه‌های فرهنگی عرضه می‌کند: سلیقه «م شروع»، سلیقه «میان‌مایه» و سلیقه «عامی». این مدل با مدل قبلی او اندکی تفاوت دارد. در مدل قبلی، نقشه محصولات فرهنگی بر اساس مشروعیت آنها بود. این مدل، نقشه سلیقه‌ها و ترجیحاتی است که با سطح تحصیل و طبقه اجتماعی انطباق دارند؛ این مدل نقطه آغاز مدل سبک‌های زندگی طبقاتی است. در این مدل سبک‌های زندگی و سلیقه فرهنگی، حس ذوقی طبقه کارگر زیر سیطره حس ذوقی مسلط (خود سری فرهنگی) است دایماً ناچار است خود را با ارجاع به همین حس ذوقی مسلط تعریف کند. در واقع، از نظر بورديو، طبقه کارگر کم‌تر از طبقه متوسط و طبقه بالا قادر به پذیرش دیدگاه ذوقی یا زیبا شناختی نسبت به چیزهایی است که تعریف و تأسیس آنها مستلزم قضاوت‌های ذوقی است؛ چنین چیزهایی ممکن است هر چیزی باشند، از اتومبیل گرفته تا دستگاه پخش سی‌دی تا یک قطعه عکس (جنکینز، ۱۳۹۶). سبک زندگی نتیجه قابل رؤیت و آشکار عادت‌واره‌هاست. همه موضوعاتی که یک شخص خودش را مورد احاطه قرار می‌دهد، بخشی از سبک زندگی هستند، محل اقامت، اثاثیه، کتاب‌ها، اتومبیل، سیگار، عطر، لباس، غیره. علاوه بر آن، سبک زندگی به هر چیزی که افراد با آن سروکار دارند (انتخاب میان میدین ورزشی

گونگون، راه‌های گذران اوقات فراغت) و چگونه افراد این (نگرش‌ها، رفتار) را انجام می‌دهند. از زمانی که سبک زندگی از یک اصل مولد، عادت‌واره، نشئت می‌گیرد، یک کلیتی هست که همه بخش‌ها را در هماهنگی با یکدیگر قرار می‌دهد (یانگ^۱، ۲۰۱۶: ۹۳).

بر اساس رهیافت نظری بوردیو سبک‌های زندگی متفاوت بین افراد به بازتولید ذات‌ها و به طریق اولی منش متمایز می‌انجامد. زیرا سبک زندگی همان فضایی است که کنشگران در ذیل آن می‌آموزند که چگونه زندگی کنند، چه چیز را از جح بداند و در نهایت چه چیز را زیبا بشمارند. مفهوم تمایز دال بر این واقعیت است که در واقع معنای تمایز به مجموعه‌ای از تفاوت‌ها اطلاق می‌شود که رفتارها و سبک‌های زندگی افراد جامعه به لحاظ موقعیت‌های متفاوتشان از لحاظ سرمایه و قرار گرفتن در میدان‌های اجتماعی گوناگون میان آن‌ها ظاهر می‌شود (بوردیو، ۱۳۸۴: ۳۱). در نهایت می‌توان گفت، بوردیو سبک زندگی را فعالیت‌های نظام‌مندی می‌داند که از ذوق و سلیقه فرد ناشی می‌شوند و بیشتر جنبه عینی و خارجی دارند. از نظر بوردیو، سبک زندگی در عین حال به صورت نمادین به فرد هویت می‌بخشد و میان اقشار مختلف اجتماعی تمایز ایجاد می‌کند. بوردیو در جای دیگر سبک زندگی را دارایی‌هایی می‌داند که به وسیله آن، اشغال‌کنندگان موقعیت‌های مختلف، خود را با قصد تمایز یا بدون قصد آن از دیگران متمایز می‌کنند (مهدوی کنی، ۱۳۸۷: ۲۰۷). بوردیو با نشان دادن این که سبک‌های زندگی محصول منشاها و خود منشا نیز تابعی از انواع تجربه‌ها هستند و بیان این نکته که الگوهای مصرف اصلی‌ترین بروز سبک‌های زندگی اند، ارتباط میان آموزش رسمی در ساختار سرمایه‌داری و بازتولید آن را تحلیل می‌کند. مصرف‌کننده شدن نیازمند به وجود آوردن ناخودآگاه و ذخیره مناسبتی از نمادها است و صرفاً فرایندی زیست‌شناختی نیست. بوردیو برای جامعه‌شناسی مصرف و تحلیل

سبک‌های زندگی، تحلیل ترکیب انواع سرمایه برای تبیین الگوهای مصرف و مبنای طبقاتی را مورد توجه قرار داده است (نواح و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۰۷ به نقل از فاضلی، ۱۳۸۲). پیر بردیو عقیده دارد که همیشه کشمکشی برای کسب قدرت و منزلت نه تنها در بین بلکه در درون طبقات گوناگون جامعه وجود دارد. این کشمکش‌ها در فضای اجتماعی رخ می‌دهد جایی که روابط بین طبقات مطابق با میزان و دسترسی به اشکال متفاوت سرمایه (سرمایه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی و نمادین) ساخته شده‌اند. بردیو به مبارزه و کشمکش برای قدرت اشاره می‌کند، کشمکشی که تنها به قدرت اقتصادی مربوط نمی‌شود بلکه سلطه فرهنگی را نیز در برمی‌گیرد. مبارزه و کشمکش برای سلطه، بین طبقات و خرده طبقات به تداوم تغییرات سبک زندگی منجر می‌شود. نبرد نمادین در زمینه‌های متفاوت ترجیحات فرهنگی است بنابراین فضای اجتماعی سبک‌های زندگی مطابق با احکام و دستورات قدرت ساخته شده است. نتیجتاً، طبقات و خرده طبقات قدرتمندتر سبک زندگی را برجسته و مسلط می‌کنند (رضوی‌زاده، ۱۳۸۶ به نقل از کفاشی، ۱۳۹۳: ۱۰۸). اعتبار طبقه‌بندی متضمن این خطر است که طبقات تثوریک، یعنی گروه‌بندی افسانه‌ای که فقط روی کاغذ وجود دارد به یمن یک تصمیم و ترجیح ذهنی که خاص پژوهشگر است، به عنوان طبقات واقعی، گروه‌های واقعی، که به همین صورت در واقعیت وجود دارد، تلقی شود (بردیو، ۱۳۹۳: ۳۹). طبقات اجتماعی وجود ندارند، آنچه وجود دارد یک فضای اجتماعی است، یک فضای تفاوت‌ها که در آن طبقات به گونه‌ای بالقوه وجود دارند به صورت نقطه چین، نه به صورت یک داده، بلکه به عنوان چیزی که قرار است انجام داده شود (بردیو، ۱۳۹۳: ۴۱).

- نسل و تجربه نسلی

نسل از نقطه نظر زیست‌شناختی و شجره‌شناختی، معنای صریحی دارد و بر خلفیت منظم یک رسته هم دوره از یک نیای مشترک اطلاق می‌شود (ارمکی، ۱۳۸۸ به نقل از احمدی و

حامد، ۱۳۹۰). هنک بیکر، نسل را به‌عنوان یک گروه از دسته‌های متمایز شده به‌وسیله موقعیت تاریخی خاص و به‌وسیله علائق خاصی در سطح فردی (دوره‌های زندگی، سوگیری‌های ارزشی و الگوهای رفتاری) و در سطح سیستم (اندازه و ترکیب، فرهنگ نسلی و سوگیری‌های نسلی) تعریف می‌کند (نیمروزی و پارسائی، ۱۳۹۴: ۲۶).

نسل از نظر آبرکرامبی گروهی از افراد است که در زمان واحدی متولد شده و تجارب، منافع و نظرگاه‌های مشترکی دارند و به این تجارب و منافع آگاهند (آبرکرامبی، ۱۳۷۰: ۱۶۷).

درواقع، دسته‌بندی نسلی مبنای جمعیت‌شناختی نداشته بلکه پژوهشگران با درکی جامعه‌شناختی براساس موضوع پژوهش و برجستگی تفاوت‌های تجارب نسل‌ها از موضوع پژوهش به دسته‌بندی نسلی مبادرت می‌ورزند. واحد نسلی از مرکزی‌ترین عنصر بحث مانهایم نیز هست. به نظر مانهایم فردی که هم نسل هستند، دیدگاه مشترک براساس تجربیات مشترک هستند و از افرادی که این وضعیت را ندارند، متمایزند و از آنها با عنوان واحد نسلی دارای یاد می‌کند (مانهایم، ۱۹۵۹ به نقل از فاضلی و همکاران، ۱۳۹۱). درحقیقت از نظر مانهایم تجربیات متفاوت افراد از وقایع مهم تاریخی مانند جنگ‌ها و انقلاب باعث می‌شود در فضایی متفاوت قرار گیرند تا تفاسیر آنها از دنیا و مسائل مختلف آن متفاوت از سایر نسل‌ها باشد و شکل‌گیری این نگرش ذهنی و ایده‌ها، راه‌تغییرات را باز می‌کند. اعضای یک نسل از نظر ذهنی با نسل‌شان هویت یافتند و از طریق تجربه زندگی مشترک پیوند می‌یابند. اعضای یک نسل با داشتن حسی اساسی از سرنوشت مشترک‌شان از سایر نسل‌ها متفاوت می‌شوند. در واقع عضویت نسلی معرفت‌نسلی را به‌دنبال دارد که نسل فرد را از نسل‌های دیگر متفاوت می‌سازد؛ بنابراین عضویت نسلی به نظر‌ها یا دیدهای ذهنی

مردم از موقعیت اجتماعی و تاریخی خاص بستگی دارد (چیت ساز قومی، ۱۳۸۶ به نقل از شالچی، ۷۹:۹۳).

مانه‌ایم به منزله آغازگر مباحث نظری پیرامون نسل میان نسل به مثابه «موقعیت»^۱ (جایگاه) و نسل به مثابه «فعلیت»^۲ (واقعیت) تمایز قائل می‌شود. در معنای اول نسل دلالت به گروه‌های سنی یکسان دارد، اما در معنای دوم دلالت به این امر دارد که یک نسل در مجموعه‌ای از تجارب و احساسات اشتراک دارند؛ مانند نسلی از جوانان آمریکایی که در جوانی جنگ ویتنام و جنبش ضد جنگ را تجربه کرده‌اند. وی همچنین مفهوم «واحد نسلی»^۳ را برای تحلیل‌های خاص‌تر مطرح می‌کند. واحدهای نسلی در مجموعه‌ای از واکنش‌ها و چشم‌اندازها به رخدادهای یکسانند (ادنل^۴، ۱۹۸۵ به نقل از شالچی و ضیائی، ۱۳۹۳).

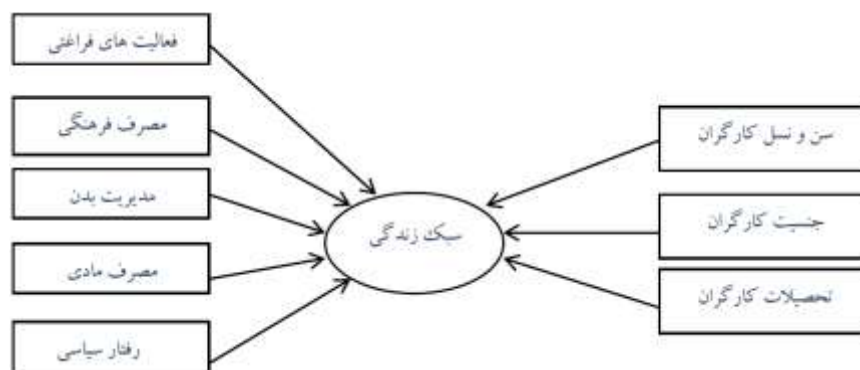
- کارگر

ایستوان مزاروش^۵ (۱۳۹۰) در کتاب خود، فراسوی سرمایه اصطلاح کارگر جمع‌ی مارکس را به همه بخش‌های کار اجتماعی تعمیم می‌دهد و همه کارهایی را که از نظر گاه سرمایه و منافع آن مولد نیستند، اما در واقع برای رشد و بازتولید کارگر جمع‌ی ضرورت دارند (همچون بخش بهداشت و درمان، آموزش و تحصیل، نگهداری و پرورش کودکان، نگهداری و حمایت از سالمندان و معلولان جامعه و نظایر آن) از جمله کارهای مولد (از نظر گاه اقتصاد سیاسی طبقه کارگر) ارزیابی می‌کند و به این ترتیب سعی دارد بر شکاف کار مولد و کار غیرمولد غلبه کند.

1 . location
2 . actuality
3 . generation unit
4 . O'Donnell
5 . Istvan Meszaros

اندیشه‌های بوردیو (در کتاب جامعه‌شناسی الجزایر)، کار و کارگران حول این ایده مرکزیت یافته است که الجزایر در حال پایه‌ریزی تحولی به سوی سرمایه‌داری تحمیل شده از طرف استعمار بر این کشور است، و نتیجه آن، جدایی عمیق میان نگرش‌های فرهنگی مردم و ساختارهای اقتصادی است. می‌توان گفت وقتی مردم به صورت عینی تحت شرایط سرمایه‌دارانه کار می‌کنند (یعنی کار کردن برای پول)، دیگر به‌لحاظ ذهنی از نگرش‌های فرهنگی لازم برای پاسخ به این موقعیت برخوردار نیستند. نتیجه، آشفتگی ذهنی و احساس شدید از خودبیگانگی است. بوردیو با تعبیر «کشف کار و بیکاری» از این وجه از گذار به فرهنگ اقتصادی سرمایه‌داری یاد می‌کند (سوئیدبرگ، ۲۰۱۱: ۶۹). درون‌مایه اصلی کار و کارگران نیاز به حرکت در مسیر عقلانیت اقتصادی به‌منظور پر کردن شکاف میان نگرش‌های فرهنگی-اقتصادی قدیمی شان و رفتار اقتصادی جدید شان است. بوردیو با داده‌های خود نشان می‌دهد که در میان کارگرانی که خیلی فقیر هستند، این نیاز اقتصادی نیست که عقلانیت اقتصادی تولید می‌کند. او نشان می‌دهد تنها وقتی که کارگران از تنگدستی مفرط خلاص شوند، در موقعیتی برای یافتن آرا مش ذهنی قرار می‌گیرند، که برای دادن آرایشی عقلانی به زندگی‌شان ضروری است. چیزی وجود دارد که بوردیو آن را «آستانه» در آمد می‌خواند؛ و تنها هنگامی که کارگر به این آستانه برسد می‌تواند «برنامه‌ای برای زندگی‌اش» متصور شود (همان: ۷۰-۷۳).

مدل نظری تحقیق

نمودار ۱: مدل نظری تحقیق

فرضیه‌های پژوهش

فرضیه اصلی

- بین عوامل اجتماعی و سبک زندگی کارگران اثر معناداری وجود دارد.

فرضیه‌های فرعی

- بین عوامل اجتماعی و سبک زندگی کارگران در نسل‌های مختلف کارگران شرکت واحد اتوبوس‌رانی، تفاوت معناداری وجود دارد.
- بین متغیرهای زمینه‌ای پاسخگویان و سبک زندگی کارگران در نسل‌های مختلف رابطه معناداری وجود دارد.

روش‌شناسی تحقیق

تحقیق حاضر از نوع کمی از نظر راه‌برد از تحقیقات پیمایشی و از نوع توصیفی همبستگی بوده است. جامعه تحقیق پژوهش حاضر، کلیه کارگران شاغل در اتوبوس‌رانی شهرداری تهران در سال ۹۶ بوده است. براساس آمارهای کارگزینی منابع انسانی کل

شاغلین در فروردین ۹۶ تعداد ۷۳۵۰ نفر بوده است.

در پژوهش حاضر نمونه آماری تحقیق به صورت تصادفی و فرمول کوکران ۳۶۶ نفر بوده است. در پژوهش حاضر از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای متناسب با حجم نمونه استفاده شد. ابزار پژوهش حاضر پرسشنامه محقق ساخته می‌باشد که مورد تأیید اساتید حوزه سبک زندگی قرار گرفته است. اصلی‌ترین روش آزمون اعتبار بررسی دقیق سنجه مفهوم در پرتو معنای آن و طرح این پرسش جدی است که آیا ابزار سنجش واقعاً مفهوم مورد نظر را می‌سنجد یا نه (بیکر، ۱۳۹۰: ۱۳۷-۱۳۹). برای سنجش متغیر (سبک زندگی) از اعتبار سازه نظری^۱ (مدل ساختاری لیزرل) استفاده شده است.

Chi-Square=13.01, df=5, P-value=0.00000, RMSEA=0.003

نمودار ۲: مدل ساختاری لیزرل جهت بررسی پایایی

چنانچه از نمودار ۲ مشخص است مقدار $RMSEA \leq 0.05$ و مقدار $X^2/df \leq 3$ است که

این بدان معنا است که پرسشنامه از برازش خوبی برخوردار است.

جدول ۱: نتایج تشخیص KMO و آزمون کرویت بارتل (سبک زندگی)

KMO	۰/۷۱۱
-----	-------

بارتلت	۲۷۶۰/۰۲۵۶
df	۹۸
Sig.	۰/۰۰

با توجه به نتایج جدول فوق مقدار آزمون KMO برای متغیر سبک زندگی برابر با ۰/۷۱۱ به دست آمده و نتیجه آزمون بارتلت برابر با ۲۷۶۰ به دست آمده است بیانگر این است که عوامل توانسته‌اند در این تحقیق گویه‌های مرتبط با متغیر سبک زندگی کارگران را تبیین کنند.

میزان پایایی عبارت است از میزان همسانی نتایج سنجش مکرر (بیکر، ۱۳۹۰: ۱۴۲). سنجشی دارای پایایی است که در صورت تکرار آن در مواقع دیگر به نتایج یکسان برسد (دواس، ۱۳۹۳). برای تعیین پایایی این پژوهش از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است.

جدول ۲: تعاریف مفهومی مؤلفه‌های سبک زندگی و نتایج تحلیل پایایی متغیر تحقیق

ابعاد	تعریف عملیاتی	تعریف مفهومی	گویه‌ها	همبستگی گویه‌ها	پایایی
فعالیت‌های اوقات فراغت	سفر خارجی	هر فردی اوقات فراغت را با توجه به درک و شناخت خویش از کار با مزد، مسئولیت‌های درون خانواده و غیره تعریف می‌کند (هنری و دیگران، ۱۳۸۰ به نقل از نیکخواه و ناگونی،	رفتن به مسافرت‌های تفریحی خارج از کشور	۰/۷۳۷	۰/۷۵۷
	تور مختلط		سفر با تورهای مختلط دوستانه	۰/۶۷۱	
	شرکت در کلاس‌های مدرن		شرکت در کلاس‌هایی از قبیل موسیقی، رقص، یوگا و مدیتیشن	۰/۷۴۵	
	استفاده از رسانه‌های مدرن		گفتگو با دوستان یا اقوام از طریق ویچت، وایبر و تانگو و...	۰/۷۵۱	

	۰/۷۷۲	رفتن به پارتی‌های مختلط	۱۳۹۵).		
۰/۷۹۵	۰/۷۹۸	گوش دادن به موسیقی پاپ، راک و رپ و ...	مطالعه سبک زندگی فرهنگی افراد در مقوله مصرف فرهنگی تجلی پیدا می کند (فاضلی، ۱۳۸۲: ۱۲۶)	رفتن به تئاتر و سینما، گوش دادن به موسیقی، خواندن کتاب، روزنامه و مجله، دیدن تلویزیون و رسانه‌های تصویری، گوش دادن به رادیو، بازدید از موزه و شرکت در انواع فعالیت هنری	مصرف فرهنگی
	۰/۶۹۸	تماشای ماهواره			
	۰/۷۶۶	مطالعه رمان‌های خارجی (تخیلی و به روز)			
	۰/۷۴۷	پیگیری سریال‌های پخش شده از ماهواره و اینترنت			
	۰/۷۶۴	استفاده از رسانه‌های مجازی (چت روم، فیس بوک، و تلگرام و ...)			
۰/۷۷۱	۰/۷۲۴	کنترل وزن از طریق رژیم غذایی	به معنای نظارت و مراقبت مداوم، موفقیت آمیز بر چهره و بدن می‌باشد (گیدنز، ۱۳۹۱:۸۷)	کنترل وزن با رژیم غذایی، کنترل وزن با ورزش، زیبایی بدن، آرایش مو، بوی مطبوع، انواع عادت در لباس پوشیدن، آرایش موی سر و استفاده از پیرایه‌ها، همچنین شیوه مدیریت بهداشت و سلامت T بدن	مدیریت بدن
	۰/۷۴۹	زیبایی بدن از طریق جراحی و برداشتن چربی (نظیر لیپوساکشن و لیپولیزر و جراحی بینی و ...)			
	۰/۷۸۱	برنزه کردن پوست و استفاده از لوسیون‌ها			
	۰/۷۶۳	آرایش مو بر طبق مدل روز استفاده از عطر و ادکلن			
	۰/۷۰۱	کنترل وزن از طریق ورزش‌های هوازی			
۰/۹۱۶	۰/۸۸۸	علاقه به استفاده از لباس‌های مارک	ترجیحاتی که افراد در انتخاب پوشاک (معیار انتخاب و محل خرید) و استفاده از انواع غذاها دارند به‌عنوان سنجه‌های مصرف مادی انتخاب گردیده است	پوشاک مدرن غذا و خوراکی مدرن	مصرف مادی
	۰/۸۹۵	خوردن غذاهای خارجی			
	۰/۸۹۵	پوشیدن لباس‌های مد			
	۰/۹۰۹	غذا خوردن در رستوران‌های فرنگی			

	۰/۹۰۳	پوشیدن لباس و پوشاک با نمادها و آرم‌های غربی	(هنری، ۲۰۱۰ به نقل از سیدان و نجفی نژاد، ۱۳۹۱).		
۰/۷۰۱	۰/۶۵۹	شرکت در انتخابات سراسری (ریاست جمهوری، مجلس، شورای شهر و ...)	رفتار سیاسی آن دسته از فعالیت‌هایی است که به عنوان بخشی از نقش رسمی در سازمان ضرورت ندارد، ولی در امر توزیع مزایا و کاستی‌های درون سازمانی اعمال نفوذ می‌نماید (خادمیان، ۱۳۹۰)	شرکت در انتخابات سراسری	رفتار سیاسی
	۰/۷۰۸	شرکت در انتخابات کارگری		انتخابات کارگری	
	۰/۶۴۴	عضویت در خانه کارگر		خانه کارگر	
	۰/۷۰۴	عضویت در سندیکای کارگران		حضور در سندیکا	
	۰/۶۹۸	شرکت در تجمعات کارگری		تجمعات کارگری	
۰/۷۵۱	۰/۷۴۷	میزان دارایی‌ها و اموال	براساس دیدگاه بورديو، سبک زندگی مجموعه‌ای از طرز تلقی‌ها، ارزش‌ها، شیوه‌های رفتاری و سلیقه‌های افراد است (بورديو، ۱۳۹۰).	عینی	سبک زندگی
	۰/۷۶۴	بررسی الگوهای رفتاری		ذهنی	
	۰/۷۴۵	روابط اجتماعی			
	۰/۷۵۱	گرایش به مصرف			
	۰/۷۴۹	ترجیحات موضوعات اعتقادی، دینی و ارزشی			

با توجه به اینکه پایایی اکثر متغیرها بالاتر از ۰/۷ می‌باشد پس پرسشنامه از پایایی مطلوب برخوردار است. با توجه جدول شماره ۲ مشاهده می‌شود بالاترین همبستگی و پایایی گویه‌ها در مؤلفه مصرف مادی (۰/۹۱۶) و کمترین پایایی متعلق به مؤلفه رفتار سیاسی (۰/۷۰۱) بوده است.

یافته‌های تحقیق

توصیف متغیرها

جدول ۳: توزیع نسبی پاسخگویان بر حسب سن (دهه سنی)

با جنسیت و وضعیت تأهل کارگران

		وضعیت تأهل				جنسیت		تحصیلات				
		مجرد	متاهل	متارکه	همسر فوت شده	زن	مرد	زیر دیپلم	دیپلم	فوق دیپلم و لیسانس	فوق لیسانس و بالاتر	
سن	۳۰-۴۰	۳۳	۷۷	۱۴	۰	۲۸	۹۶	۸	۴۳	۴۷	۲۶	
	۴۱-۵۰	۳	۱۵۲	۳۰	۱	۳۰	۱۵۶	۴۸	۹۷	۳۶	۵	
	۵۱-۶۰	۸	۴۱	۵	۲	۹	۴۷	۲۸	۲۱	۷	۰	
مجموع		۴۴	۲۷۰	۴۹	۳	۶۷	۲۹۹	۸۴	۱۶۱	۹۰	۳۱	

از جدول شماره ۴ نتیجه می‌شود بیشترین فراوانی کارگران از حیث وضعیت تأهل در بین متأهلین است و بالاترین فراوانی از لحاظ تقسیمات سنی در بین کارگرانی است در دهه سنی ۴۱ تا ۵۰ سال هستند، همچنین کمترین فراوانی از لحاظ تأهل متعلق به کارگرانی است که همسرانشان فوت شده است و کمترین آمار فراوانی متعلق به کارگرانی است که در دهه سنی ۵۱ تا ۶۰ سال هستند. همچنین تعداد کارگران با جنسیت مرد بیشتر از زنان کارگر می‌باشد و بیشترین فراوانی در میان کارگران مرد و زنی است که در دهه سنی ۴۱ تا ۵۰ سال می‌باشند. در جدول شماره ۴ مشاهده می‌شود بیشترین فراوانی کارگران از حیث وضعیت تحصیلی در بین کارگران با مدرک تحصیلی دیپلم است و بالاترین فراوانی از لحاظ وضعیت تحصیلی در بین کارگرانی است در دهه سنی ۴۱ تا ۵۰ سال هستند، همچنین کمترین فراوانی از لحاظ وضعیت تحصیلی متعلق به کارگرانی است که مدرک تحصیلی آنها فوق لیسانس و بالاتر است. همچنین در بین کارگرانی که در دهه سنی ۳۰ تا ۴۰ سال هستند مدرک تحصیلی فوق دیپلم و لیسانس از سایر مدارک تحصیلی بالاتر است و در بین کارگرانی که در دهه سنی ۴۱ تا ۵۰ سال هستند بالاترین فراوانی وضعیت تحصیلات متعلق

به کارگرانی است که دارای مدرک تحصیلی دیپلم هستند. در بین کارگرانی که در دهه سنی ۵۱ تا ۶۰ سال هستند پایین‌ترین فراوانی مدرک تحصیلی فوق لیسانس و بالاتر و بالاترین فراوانی وضعیت تحصیلی متعلق به کارگرانی است که دارای مدرک تحصیلی دیپلم هستند.

جدول ۴: توزیع و توصیف مؤلفه‌های اجتماعی سبک زندگی بر حسب دهه سنی کارگران

		تعداد	میانگین	انحراف معیار
فعالیت‌های فراغتی	۳۰-۴۰	۱۲۴	۱۰/۵۷	۵/۳۲۷
	۴۱-۵۰	۱۸۶	۱۱/۲۳	۴/۱۳۵
	۵۱-۶۰	۵۶	۱۰/۱۸	۳/۳۲۵
	مجموع	۳۶۶	۱۰/۸۴	۴/۴۷۹
مصرف فرهنگی	۳۰-۴۰	۱۲۴	۱۲/۸۲	۴/۷۶۴
	۴۱-۵۰	۱۸۶	۱۲/۴۸	۴/۷۷۱
	۵۱-۶۰	۵۶	۱۱/۶۴	۴/۸۰۳
	مجموع	۳۶۶	۱۲/۴۷	۴/۷۷۶
مدیریت بدن	۳۰-۴۰	۱۲۴	۱۲/۱۹	۳/۰۸۰
	۴۱-۵۰	۱۸۶	۱۲/۵۲	۳/۲۹۲
	۵۱-۶۰	۵۶	۱۱/۰۵	۲/۴۰۰
	مجموع	۳۶۶	۱۲/۱۸	۳/۱۳۲
مصرف مادی	۳۰-۴۰	۱۲۴	۱۰/۸۳	۵/۰۱۵
	۴۱-۵۰	۱۸۶	۱۲/۳۴	۵/۴۶۷
	۵۱-۶۰	۵۶	۷/۷۷	۴/۸۰۵
	مجموع	۳۶۶	۱۱/۱۳	۵/۴۴۲
رفتار سیاسی	۳۰-۴۰	۱۲۴	۱۳/۷۱	۴/۸۵۹
	۴۱-۵۰	۱۸۶	۱۲/۶۷	۴/۴۴۹
	۵۱-۶۰	۵۶	۱۱/۸۹	۳/۷۹۳
	مجموع	۳۶۶	۱۲/۹۰	۴/۵۳۴

سبک زندگی	۳۰-۴۰	۱۲۴	۱۳/۲۱	۴/۷۴۵
	۴۱-۵۰	۱۸۶	۱۲/۴۲	۴/۳۴۵
	۵۱-۶۰	۵۶	۱۲/۲۳	۴/۴۳۲
	مجموع	۳۶۶	۱۲/۶۲	۴/۴۵۵

چنانچه از جدول ۴ مشخص است بیشترین میانگین نمرات مربوط به عامل رفتار سیاسی و مصرف فرهنگی می‌باشد و پایین‌ترین میانگین نمرات مربوط به مؤلفه فعالیت‌های فراغتی کارگران می‌باشد. در مورد مؤلفه فعالیت‌های فراغتی و مصرف مادی بالاترین نمرات میانگین مربوط به کارگرانی است که در دهه سنی ۴۱-۵۰ سال می‌باشند، در مورد مؤلفه مدیریت بدن نیز بالاترین میانگین نمرات مربوط به کارگرانی است که در دهه سنی ۴۱-۵۰ سال می‌باشند. در مورد مؤلفه مصرف فرهنگی بالاترین نمرات میانگین مربوط به کارگرانی است که در رده سنی ۳۰ تا ۴۰ سال می‌باشند. در مورد مؤلفه رفتار سیاسی بالاترین نمرات میانگین مربوط به کارگرانی است که در رده سنی ۳۰ تا ۴۰ سال می‌باشند. پایین‌ترین نمرات سهم مؤلفه مصرف مادی کارگرانی است در رده سنی ۵۱ تا ۶۰ سال هستند؛ و بالاترین نمره میانگین عوامل سبک زندگی مختص به مؤلفه رفتار سیاسی کارگرانی است که در رده سنی ۳۰ تا ۴۰ سال می‌باشند. در متغیر سبک زندگی بالاترین نمرات میانگین مربوط به کارگرانی است که در رده سنی ۳۰ تا ۴۰ سال می‌باشند.

فرضیه - بین مؤلفه‌های سبک زندگی کارگران (فعالیت‌های فراغتی، مدیریت بدن، مصرف فرهنگی، مصرف مادی، رفتار سیاسی) در نسل‌های مختلف کارگران، رابطه معناداری وجود دارد.

برای آزمون فرضیه فوق، جهت آزمون متغیر سبک زندگی با نسل‌های مختلف کارگری، با عنایت به فاصله‌ای بودن سطح سنجش سبک زندگی و کیفی بودن متغیر نسل‌های مختلف کارگری از آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه استفاده می‌کنیم.

جدول ۵: آزمون تحلیل واریانس یکطرفه (ANOVA) مؤلفه‌های سبک زندگی در بین نسل‌های مختلف کارگران

مدل		درجه آزادی	F	سطح معنی‌داری
فعالتهای فراغتی	بین گروه‌ها	۲	۱/۵۲۶	۰/۲۱۹
	در گروه‌ها	۳۶۳		
	مجموع	۳۶۵		
مصرف فرهنگی	بین گروه‌ها	۲	۱/۱۸۰	۰/۳۰۹
	در گروه‌ها	۳۶۳		
	مجموع	۳۶۵		
مدیریت بدن	بین گروه‌ها	۲	۴/۸۲۶	۰/۰۰۹
	در گروه‌ها	۳۶۳		
	مجموع	۳۶۵		
مصرف مادی	بین گروه‌ها	۲	۱۶/۸۰	۰/۰۰
	در گروه‌ها	۳۶۳		
	مجموع	۳۶۵		
رفتار سیاسی	بین گروه‌ها	۲	۳/۶۵۷	۰/۰۲۷
	در گروه‌ها	۳۶۳		
	مجموع	۳۶۵		

چنانکه از جدول ۵ ملاحظه می‌شود مؤلفه فعالیت‌های فراغتی و مصرف فرهنگی در بین دهه‌های نسلی مختلف کارگران تفاوت معناداری ندارد ($\text{sig} \geq 0/05$) و همچنین بین عوامل مدیریت بدن، مصرف مادی و رفتار سیاسی در بین دهه‌های مختلف سنی و نسلی کارگران تفاوت معناداری وجود دارد. به نظر می‌رسد مواردی چون رفتن به مسافرت، گفتگو با دوستان از طریق فضای مجازی تماشای ماهواره و... در بین کارگران سه نسل عنوان شده تقریباً با نمره میانگین یکسان می‌باشد و کارگران سه نسل به یک میزان از این موارد

استفاده می‌کنند.

فرضیه - مؤلفه‌های سبک زندگی کارگران (فعالیت‌های فراغتی، مدیریت بدن، مصرف فرهنگی، مصرف مادی، رفتار سیاسی) در نسل‌های مختلف کارگران، دارای تأثیر معناداری است.

برای آزمون فرضیه پژوهش از آزمون تحلیل واریانس چندگانه بلوکی استفاده می‌شود، که باید همگنی کوواریانس - واریانس متغیر وابسته تحقیق (سبک زندگی) و متغیر مستقل تحقیق (فعالیت‌های فراغتی، مدیریت بدن، مصرف فرهنگی، مصرف مادی، رفتار سیاسی) مورد بررسی قرار گیرد. بدین منظور بررسی فرض صفر، تساوی کوواریانس در دو گروه از آزمون باکس^۱ استفاده می‌شود. در صورتی که فرض صفر تساوی ماتریس پذیرفته شود؛ یعنی، فرض همگنی کوواریانس پذیرفته شده است.

جدول ۶: آزمون باکس جهت همگنی مؤلفه‌ها

Box's	۲۲۶/۱۳۲
F	۷/۳۵۲
df _۱	۳۰
df _۲	۱۱۳۸۲۱/۸۶۸
.Sig	۰/۱۲۱

جدول ۶ نشان می‌دهد مقدار سطح معناداری ($sig > 0/05$) است که گویای آن است شرط همگنی ماتریس واریانس - کوواریانس به خوبی رعایت شده است ($f = 7/352$).
برای تعیین معنی‌داری اثر ابعاد سبک زندگی در نسل‌های مختلف کارگران، از آزمون لامبدای ویلکز^۲ استفاده می‌شود.

جدول ۷: آزمون لامبدای ویلکز در تحلیل چند متغیره عوامل اجتماعی سبک زندگی

1 . Box's
2 . Wilks' Lambda

سطح معناداری Sig	درجه آزادی خطا	درجه آزادی اثر	F	ارزش	اثر
۰/۰۰۰	۳۷۷	۵	۱۳۲۰/۱۹۳	۰/۰۵۴	لامیدای ویکلز

در جدول ۷ نتایج آزمون لامیدای ویکلز نشان می‌دهد که بین سه گروه سنی (سه نسل) حداقل در یکی از عوامل اجتماعی سبک زندگی تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

برای بررسی پیش فرض برابری واریانس‌های ابعاد سبک زندگی از آزمون لون استفاده می‌کنیم. آزمون لون در ایجاد آزمونی برای تشخیص برابری و عدم برابری واریانس‌ها خطاها است و فرض آماری آن به صورت زیر است:

واریانس‌های خطاهای گروه‌ها با هم برابر هستند: H_0

واریانس‌های خطاهای گروه‌ها با هم برابر نیستند: H_1

جدول ۸: نتایج آزمون لون جهت بررسی پیش فرض برابری واریانس‌ها

سطح معناداری (Sig)	درجه آزادی ۲	درجه آزادی ۱	F	مؤلفه‌های سبک زندگی
۰/۰۵۵	۳۶۳	۲	۸/۵۲۳	فعالیت‌های فراغتی
۰/۴۷۹	۳۶۳	۲	۰/۵۶۷	مصرف فرهنگی
۰/۰۷۵	۳۶۳	۲	۴/۱۷۵	مدیریت بدن
۰/۱۰۹	۳۶۳	۲	۳/۸۷۱	مصرف مادی
۰/۰۳۴	۳۶۳	۲	۹/۹۹۱	رفتار سیاسی

جدول ۸ گویای آن است که واریانس‌های ابعاد سبک زندگی تقریباً با هم برابرند و با یکدیگر تفاوت معنی‌داری ندارند. با نگاهی به نتایج جدول لون مشخص است که مقدار sig برای پنج بعد سبک زندگی بالای ۰/۰۵ است؛ بنابراین، واریانس‌های خطاهای آنها با هم برابر هستند که این یافته، پایایی نتایج بعدی را نشان می‌دهد. با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون‌های باکس، لامیدای ویکلز و لون، تحلیل‌های مربوط به اثرات بین آزمودنی‌ها مورد بررسی قرار گرفت که نتایج به دست آمده در جدول ۹ قابل مشاهده

است.

جدول ۹: جدول تأثیرات متغیر مؤلفه‌های سبک زندگی

منابع	متغیر	درجه آزادی	مجدور میانگین	F	سطح معناداری (Sig)	اندازه اثر
گروه	فعالیت‌های فراغتی	۲	۳۰/۵۲۳	۱/۵۲۶	۰/۲۱۹	۰/۰۰۸
	مصرف فرهنگی	۲	۲۶/۸۸۲	۱/۱۸۰	۰/۳۰۹	۰/۰۰۶
	مدیریت بدن	۲	۴۶/۳۷۴	۴/۸۲۶	۰/۰۰۹	۰/۱۲۶
	مصرف مادی	۲	۴۵۷/۹۳۹	۱۶/۸۰۳	۰/۰۰	۰/۱۸۵
	رفتار سیاسی	۲	۷۴/۱۱۰	۳/۶۵۷	۰/۰۲۷	۰/۰۶۰

چنانچه که از جدول ۹ مشهود است بیشترین اثر عوامل اجتماعی سبک زندگی با توجه به نسل‌های مختلف سبک زندگی کارگران، اثر مصرف مادی (۱۸٪/۵) می‌باشد و بعد از آن به ترتیب متغیر مدیریت بدن (۱۲٪/۶)، رفتار سیاسی (۶٪)، و همچنین پایین‌ترین اثر مربوط به فعالیت‌های فراغتی و مصرف فرهنگی می‌باشد.

فرضیه- مؤلفه‌های سبک زندگی کارگران (فعالیت‌های فراغتی، مدیریت بدن، مصرف فرهنگی، مصرف مادی، رفتار سیاسی) در گروه‌های تحصیلی مختلف کارگران، متفاوت است.

جدول ۱۰: آزمون تحلیل واریانس یک طرفه (ANOVA) سبک زندگی در بین تحصیلات مختلف کارگران.

مدل	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معنی‌داری
فعالیت‌های فراغتی	بین گروه‌ها	۳	۱۰۸/۶۹۶	۵/۶۲۴	۰/۰۰۱
	در گروه‌ها	۳۶۲	۱۹/۳۲۶		
	مجموع	۳۶۵			

مصرف فرهنگی	بین گروه‌ها	۷۵۳/۲۱۶	۳	۲۵۱/۰۷۲	۱۲/۰۰۳	۰/۰۰۰
	در گروه‌ها	۷۵۷۱/۹۵۳	۳۶۲	۲۰/۹۱۷		
	مجموع	۸۳۲۵/۱۶۹	۳۶۵			
مدیریت بدن	بین گروه‌ها	۲۰۸/۲۹۰	۳	۶۹/۴۳۰	۷/۴۵۳	۰/۰۰۰
	در گروه‌ها	۳۳۷۲/۴۴۵	۳۶۲	۹/۳۱۶		
	مجموع	۳۵۸۰/۷۳۵	۳۶۵			
مصرف مادی	بین گروه‌ها	۴۵۲/۴۲۴	۳	۱۵۰/۸۰۸	۵/۲۷۱	۰/۰۰۱
	در گروه‌ها	۱۰۳۵۶/۵۴۱	۳۶۲	۲۸/۶۰۹		
	مجموع	۱۰۸۰۸/۹۶۴	۳۶۵			
رفتار سیاسی	بین گروه‌ها	۳۵۵/۰۶۶	۳	۱۱۸/۳۵۵	۵/۹۹۳	۰/۰۰۱
	در گروه‌ها	۷۱۴۹/۳۹۳	۳۶۲	۱۹/۷۵۰		
	مجموع	۷۵۰۴/۴۵۹	۳۶۵			

با بررسی جدول ۱۰ ملاحظه می‌شود که عوامل اجتماعی سبک زندگی (فعالیت های فراغتی، مصرف فرهنگی، مدیریت بدن، مصرف مادی و رفتار سیاسی) در بین تحصیلات مختلف کارگران (زیر دیپلم، دیپلم، فوق دیپلم و لیسانس و فوق لیسانس و بالاتر) تفاوت معنادار دارد و با توجه $\text{sig} \leq 0/05$ فرضیه H_1 تأیید می‌گردد.

فرضیه - مؤلفه‌های سبک زندگی در بین کارگران زن و مرد متفاوت است.

جهت آزمون فرضیه فوق از آزمون t-test (آزمون مستقل) استفاده می‌کنیم.

جدول ۱۱: محاسبه میانگین و انحراف معیار دو گروه مستقل به منظور مقایسه میانگین نمرات سبک

زندگی در بین جنسیت‌های مختلف

عوامل سبک زندگی	جنسیت	تعداد	میانگین	انحراف از معیار
فعالیت‌های فراغتی	زن	۶۷	۱۰/۷۰	۳/۱۷۷
	مرد	۲۹۹	۱۰/۸۸	۴/۷۲۵
	زن	۶۷	۱۱/۳۱	۴/۷۰۷

مصرف فرهنگی	مرد	۲۹۹	۱۲/۷۳	۴/۷۶۰
مدیریت بدن	زن	۶۷	۱۳/۵۵	۲/۸۳۵
	مرد	۲۹۹	۱۱/۸۸	۳/۱۱۸
مصرف مادی	زن	۶۷	۹/۴۰	۲/۹۸۵
	مرد	۲۹۹	۱۱/۵۲	۵/۷۸۶
رفتار سیاسی	زن	۶۷	۱۲/۲۱	۳/۲۸۷
	مرد	۲۹۹	۱۳/۰۶	۴/۷۶۰

با توجه به جدول ۱۱ مشاهده می‌شود بالاترین میانگین نمرات عوامل اجتماعی سبک زندگی مربوط به مؤلفه مدیریت بدن در زنان می‌باشد و پایین‌ترین میانگین نمرات مربوط به مؤلفه مصرف مادی در بین زنان کارگر است. همچنین در بین مؤلفه‌های سبک زندگی در بین زنان و مردان کارگر، مؤلفه‌های فعالیت‌های فراغتی، مصرف فرهنگی مصرف مادی و رفتار سیاسی در بین مردان کارگر بیشتر از زنان است و مؤلفه مدیریت بدن در مقایسه با سایر عوامل سبک زندگی از مردان کارگر بالاتر است.

جدول ۱۲: محاسبه t دو گروه مستقل به منظور مقایسه میانگین نمرات سبک زندگی در بین جنسیت‌های مختلف

		آزمون t (مستقل) جهت برابری میانگین‌ها			
		t	درجه آزادی	سطح معناداری (Sig)	اختلاف میانگین
فعالیت‌های فراغتی	فرض برابری واریانس‌ها	-۰/۲۸۸	۳۶۴	۰/۷۷۳	-۰/۱۷۵
	فرض نابرابری واریانس‌ها	-۰/۳۶۸	۱۴۰/۰۵۳	۰/۷۱۳	-۰/۱۷۵
مصرف فرهنگی	فرض برابری واریانس‌ها	-۲/۲۰۵	۳۶۴	۰/۰۲۸	-۱/۴۱۶
	فرض نابرابری واریانس‌ها	-۲/۲۲۰	۹۸/۵۷۰	۰/۰۲۹	-۱/۴۱۶
مدیریت بدن	فرض برابری واریانس‌ها	۴/۰۴۱	۳۶۴	۰/۰۰۰	۱/۶۷۶
	فرض نابرابری واریانس‌ها	۴/۲۹۲	۱۰۴/۹۰۲	۰/۰۰۰	۱/۶۷۶
مصرف مادی	فرض برابری واریانس‌ها	-۲/۹۰۰	۳۶۴	۰/۰۰۴	-۲/۱۱۲
	فرض نابرابری واریانس‌ها	-۴/۲۶۷	۱۹۳/۵۲۸	۰/۰۰۰	-۲/۱۱۲

رفتار سیاسی	فرض برابری واریانس‌ها	-۱/۳۸۵	۳۶۴	۰/۱۶۷	-۰/۸۴۸
	فرض نابرابری واریانس‌ها	-۱/۷۴۲	۱۳۵/۹۵۶	۰/۰۸۴	-۰/۸۴۸

با بررسی جدول ۱۲ ملاحظه می‌شود نسبت F به منظور آزمون یکسانی واریانس عوامل اجتماعی سبک زندگی (فعالیت‌های فراغتی، رفتار سیاسی) در بین گروه‌های زن و مرد معنادار نمی‌باشد ($\text{sig} \geq 0/05$). همچنین نسبت F در عوامل اجتماعی سبک زندگی (مصرف فرهنگی، مدیریت بدن و مصرف مادی) در بین زنان و مردان کارگر معنادار می‌باشد.

نتیجه گیری

چنانچه مشهود است هدف از انجام این پژوهش مطالعه مقایسه‌ای مؤلفه‌های سبک زندگی کارگران بوده است.

بیشترین فراوانی کارگران از حیث وضعیت تأهل در بین متأهلین است و بالاترین فراوانی از لحاظ تقسیمات سنی در بین کارگرانی است در دهه سنی ۴۱ تا ۵۰ سال هستند، همچنین کمترین فراوانی از لحاظ تأهل متعلق به کارگرانی است که همسرانشان فوت شده است و کمترین آمار فراوانی متعلق به کارگرانی است که در دهه سنی ۵۱ تا ۶۰ سال هستند، بالاترین فراوانی وضعیت تحصیلات متعلق به کارگرانی است که دارای مدرک تحصیلی دیپلم هستند.

در بین کارگرانی که در دهه سنی ۵۱ تا ۶۰ سال هستند پایین‌ترین فراوانی مدرک تحصیلی فوق لیسانس و بالاتر و بالاترین فراوانی وضعیت تحصیلی متعلق به کارگرانی است که دارای مدرک تحصیلی دیپلم هستند.

مؤلفه فعالیت‌های فراغتی و مصرف فرهنگی در بین دهه‌های نسلی مختلف کارگران تفاوت معناداری ندارد و همچنین بین عوامل مدیریت بدن، مصرف مادی و رفتار سیاسی

در بین دهه‌های مختلف سنی و نسلی کارگران تفاوت معناداری وجود دارد. به نظر می‌رسد مواردی چون رفتن به مسافرت، گفتگو با دوستان از طریق فضای مجازی تماشا ماهواره و... در بین کارگران سه نسل عنوان شده تقریباً با نمره میانگین یکسان می‌باشد و کارگران سه نسل به یک میزان از این موارد استفاده می‌کنند. با عنایت به افزایش سن کارگران ممکن است از میزان عمل سیاسی و رفتارهای سیاسی آنها کاسته شود که این مسئله باعث ایجاد تفاوت معناداری در بین نسل‌های مختلف کارگری دارد.

در تحقیق چند متغیره بیشترین اثر عوامل اجتماعی سبک زندگی با توجه به نسل‌های مختلف سبک زندگی کارگران، اثر مصرف مادی می‌باشد و بعد از آن به ترتیب متغیر مدیریت بدن، رفتار سیاسی، و همچنین پایین‌ترین اثر مربوط به فعالیت‌های فراغتی و مصرف فرهنگی در نسل‌های مختلف کارگری است.

بالاترین میانگین نمرات عوامل اجتماعی سبک زندگی مربوط به مؤلفه مدیریت بدن در زنان می‌باشد و پایین‌ترین میانگین نمرات مربوط به مؤلفه مصرف مادی در بین زنان کارگر است.

در بین مؤلفه‌های سبک زندگی در بین زنان و مردان کارگر، مؤلفه‌های فعالیت‌های فراغتی، مصرف فرهنگی مصرف مادی و رفتار سیاسی در بین مردان کارگر بیشتر از زنان است و مؤلفه مدیریت بدن در مقایسه با سایر عوامل سبک زندگی از مردان کارگر بالاتر است.

نتایج این تحقیق با تحقیق بابایی فرد و روحی (۱۳۹۵) هم‌سو است در تحقیق بابایی به تأثیر سن بر مدگرایی اشاره شده است که در تحقیق پیش‌رو مقوله سن با تمامی مؤلفه‌های و ابعاد زندگی دارای تأثیر معنادار است و همانطور که از آزمون تحلیل واریانس چند

متغیره مشخص است بیشترین اثر را در بین عوامل مؤثر بر سبک زندگی مدیریت بدن داشته است. همچنین تحقیق حاضر هم‌راستا با تحقیق ایمان و سروش (۱۳۹۳) است، در تحقیق حاضر سرمایه نمادین فرهنگی نسل بعد از انقلاب اندکی بالاتر از سرمایه نمادین فرهنگی نسل قبل از انقلاب است. مؤلفه‌های سبک زندگی تحقیق حاضر با مؤلفه‌های مدرن سبک زندگی تحقیق پالتومس (۲۰۰۲) هم‌راستا است. تحقیق حاضر با تحقیق اسپلبرگ (۲۰۱۴)، رحمتی و سعادت بخش (۱۳۹۴) که بیان می‌کند افزایش فعالیت‌های اوقات فراغت، و عادات مصرفی باعث شده است که در طول دهه گذشته به اقتضای این تنوعات مدل‌های طبقاتی و قشربندی‌های متفاوتی ایجاد شود همسو است چرا که با عنایت به طبقه‌بندی سبک‌های زندگی مدرن و سنتی تحقیق حاضر می‌توان نتیجه گرفت مقوله فعالیت‌های اوقات فراغت به شدت در میان کارگرانی که سبک زندگی آنها مدرن‌تر است و در نتیجه ممکن است طبقه بالاتری را از لحاظ اجتماعی داشته باشند، بالاتر است. همچنین تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات شفر (۲۰۰۶) و هنری (۲۰۱۰) و باقانی (۱۳۹۲) همسو است، با توجه به آنکه دو تحقیق فوق تحصیلات و جنسیت را در مورد سبک زندگی و سرمایه عوامل اصلی در نظر گرفته‌اند و همچنین هنری سبک زندگی را با اوقات فراغت در نظر گرفته است، لهذا تحقیق حاضر نیز نشان داده است که بیشترین میزان مؤلفه مصرف فرهنگی در بین تحصیلات فوق‌لیسانس و بالاتر بیشتر از سایر تحصیلات در کارگران است و همچنین با عنایت به اینکه تحصیلات در نقش طبقه اجتماعی نقش مؤثر و به‌سزائی دارد از تحقیق حاضر نتیجه می‌شود نمرات مؤلفه مصرف مادی که همان استفاده از غذا و پوشاک بوده است در بین کارگرانی که تحصیلات بالاتری دارند بیشتر از سایر کارگران با تحصیلات پایین‌تر است. در تحقیق حاضر گوش دادن به موسیقی از گویه‌های سرمایه نمادین فرهنگی و همچنین گوش دادن به موسیقی‌های مدرن از گویه‌های مصرف

فرهنگی متغیر وابسته سبک زندگی است، در تحقیق هنری ترجیح زنان به گوش دادن به موسیقی بیشتر از مردان بود که در تحقیق حاضر مردان به گوش دادن به موسیقی بیشتر علاقه نشان دادند. در تحقیقات شفارد (۲۰۱۳) و ابراهیمی (۱۳۸۹) و خواجه نوری (۱۳۹۰)، سلیمی امان (۱۳۹۳) مشخص شد که اهمیت دادن بدن در میان زنان بیشتر از مردان بود و همچنین افراد جوان‌تر تمایل بیشتری به جراحی و نگهداری از بدن خود هستند در تحقیق حاضر نیز کارگرانی که در دهه سنی ۴۱ تا ۵۰ سال هستند بیشتر از سایر گروه‌ها و دهه‌های سنی به مدیریت بدن خود اهمیت می‌دهند و برخلاف تحقیق شفارد که بیشتر جوانان به مدیریت بدن اهمیت می‌دادند، ولی در تحقیق حاضر این امر بیشتر به قشر کارگر میانسال مربوط می‌شود؛ و در مورد آنکه زنان کارگر به مدیریت بدن خود بیشتر از مردان اهمیت می‌دهند و نمرات میانگین مدیریت بدن آنها بیشتر از کارگران با جنسیت مرد است. با توجه به نظریات مانهایم در خصوص ابژه‌های نسلی می‌توان با عنایت به تحقیق حاضر نتیجه گرفت کارگرانی که در رده سنی ۵۱ تا ۶۰ سال هستند با توجه به داشتن تجربیات سیاسی گسترده‌تر، هم اکنون کمتر در امور سیاسی مشارکت دارند. به نظر می‌رسد با توجه به آنکه سطوح مختلف جامعه کارگری کشور در حال گذار و نیل به سوی مدرن شدن هستند، آگاهی هر چه بیشتر این قشر از ایجاب و انجام عواملی مانند رفتارهای سیاسی و بحث مصرف مادی بیش از گذشته مورد نیاز است. با توجه دیدگاه بوردیو در مورد مدل و نقشه سلیقه‌ها و ترجیحاتی که با سطح تحصیل و طبقه اجتماعی انطباق دارند؛ این مدل نقطه آغاز مدل سبک‌های زندگی طبقاتی است، که با توجه به تحقیق انجام شده عمدتاً کارگران جوان تحت تأثیر میدان و ذائقه طبقه مسلط دارای تحصیل بالاتری نسبت به کارگران با تجربه هستند. در این مدل سبک‌های زندگی و سلیقه فرهنگی، حس ذوقی طبقه کارگر زیر سیطره حس ذوقی مسلط (خود سری فرهنگی) است دائماً ناچار است خود را با ارجاع

به همین حس ذوقی مسلط تعریف کند با عنایت به تحقیق حاضر مشخص گردیده که طبقه کارگر به ناچار تحت پوشش سلطه طبقه مسلط هر روز از ایجاد و شرکت در سندیکاها و شوراهای کارگری فاصله گرفته و نوعاً تحت فرامین آنها از انجام رفتارهای سیاسی اجتناب می‌کند.

منابع

- Abazari, Yusuf; Hassan Chavoshian, (2002), From Social Class to Lifestyle, New Approaches in Sociological Analysis of Social Identity, *Journal of Social Sciences*, No. 20, pp. 3-27 (in persian).
- Abbaspour, Fariba; Taherpour Kalantari, Habibollah; Rasouli Ghahroudi, Mehdi (2016), The effect of political behavior on employee performance, by controlling the elements of the Achio model in a state-owned bank, *Quarterly Journal of Development Management Process*, (3) 22, pp. 105-122 (in persian).
- Abercrombie, Nicholas (1991), *Sociological Culture, translated by Hassan Pouyan, Tehran: Publishing, First Edition*, Spring (in persian).
- Ahmadi, Ezatollah; Rasouli, Zohreh; Ismaili Tavitl, Younes (2012), A study of lifestyle and related factors among students of Tabriz Prison Applied Science Center. *Quarterly Journal of Economic Sociology of Development*. Volume 1, Number 2. pp. 1-31 (in persian).
- Ahmadi, Yaghoub; Hamed, Bita (2011), Assessing the status of generational differences in cultural and social objects (Case study of Kermanshah) *Quarterly Journal of Applied Sociology*, (42) 22 pp. 185-208 (in persian).
- Akbari, Hossein; Etemad Golestani, Faezeh (2014), A review of virtual worlds with the aim of promoting lifestyle, order and security, *Quarterly Journal of Law Enforcement Science*, Fourth Year, No. 12, pp. 129-146 (in persian).
- Azadarmaki, Taghi and Gholamreza Ghaffari (2009), *Generational Sociology in Iran, Jihad Daneshgahi Institute of Humanities and Social Sciences*, Tehran: Jihad Daneshgahi Publications (in persian).
- Babaifard, Assadollah; Rouhi, Maryam (2016), The effect of lifestyle on the generation gap among the youth of Kashan, *Quarterly Journal of Intercultural Studies*, Eleventh Year, No. 30, pp. 35-61(in persian).
- Baghiani Moghadam, Mohammad Hossein; Ihram Poosh, Mohammad Hassan; Ardian, Venus; Soltani, Tahereh (2013), Determining the status of lifestyle and related factors among employees and workers in Yazd. Volume 5, Number 3, *Journal of Occupational Medicine*, Yazd.
- Bakak, Robert (2002), *Consumption (Khosrow Sabri, translator) Tehran: Shirazeh Publications* (in Persian).
- Baker, Terzal (2011), *How to conduct social research, translated by*

- Houshang Naebi**, Tehran, Ney Publishing (in Persian).
- Bourdieu, Pierre (2014), *A lesson about a lesson, translated by Nasser Fakuhi*, Tehran. Published by: Ney (in persian).
  - Bourdieu, Pierre (2002), *Science of Science and Reflexivity. Translated by Richard Nice*, Polity Press.
  - Bourdieu, Pierre. (2005), *A sketch of a theory of action. Translated by Morteza Mardiha. Tehran: Naghsh va Negar Publications* (in persian).
  - Bourdieu, Pierre. (2005), *Forms of capital (social capital, trust and democracy and development)*. Translated by Afshin Khakbaz and Hassan Pouyan. Tehran: Shiraz Publishing (in persian).
  - Bourdieu, Pierre. (2011), *distinction. Translated by Hassan, Chavoshian*. Tehran: Third Edition (in persian).
  - Brien, V. O.; Nea, F. Pourshahidi, L. K. Corish, C. A (2018), An investigation into the lifestyle and dietary characteristics of normal weight versus overweight and obese shift workers on the island of Ireland. *Proceedings of the Nutrition Society*, 77 (OCE3), E94.
  - Chavoshian, Hassan (2002), *Relationship between lifestyle and social identity*, PhD thesis, University of Social Sciences, University of Tehran (in persian).
  - Chit Sazghami, Mohammad Javad (2007), Recognition of the concepts of generation and generation gap, *Journal of Youth and Generation Relations*, No. (1) 3, pp. 69-91 (in persian).
  - De Vous. Daivid (2014), *Survey in Social Research, translated by Houshang Naebi*, Tehran: Ney Publishing (in persian).
  - Escott, Jacqueline. Shuman, Howard (1995), "Generation and generation memories", *American Sociological Review*, Vol. 54.
  - Evanse, David and Tim Jackson. (2007), *Towards a Sociology of Sustainable Lifestyles*. University of Surrey.
  - Fazeli, Mohammad (2003), *Consumption and lifestyle*. Qom, Publication: Sobh Sadegh (in persian).
  - Fazeli, Mohammad (2008), A Picture of the Cultural Style of the Student Community, *Cultural Research Quarterly*, No. (1) 1(in Persian).
  - Fazeli, Mohammad; Kalantari, Mitra (2012), The Democratic Values of Generations: A Case Study in Sari, *Iranian Journal of Sociology*, (2) 13, pp. 84-108 (in Persian).

- Gheisari, Soodabeh (2007), *Investigating the generation gap*; Master Thesis, Tehran, Al-Zahra University (in persian).
- Giddens, Anthony (2012), *Modernity and Personalization (Society and Personal Identity in the New Age)*, translated by Nasser Movafeghian, Tehran: Ney Publishing, fifth edition (in persian).
- Honari, Habib & Goudarzib, Mahmoud & Heidari, Akbar (2010), "An investigation of the ways Tehran university students follow a specific life style and pass their leisure time with an emphasis on sport". *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, (2) 2, 5498 -5501.
- Jenkins, Richard. (2006), *Pierre Bourdieu*, translated by Leila Javafshani and Hassan Chavoshian, published by Ney (in persian).
- Jenkins, Richard. (2017), *Pierre Bourdieu*, translated by Leila Javafshani and Hassan Chavoshian, second edition, Ney Publishing (in persian).
- Kafashi, Majid (2014), Structural Equation Model of Lifestyle Components Affecting Social Identity, *Iranian Journal of Social Development Studies*, (3) 6, pp. 105-120 (in persian).
- Khademian, Talieh (2011), *Lifestyle and cultural consumption, Tehran: Jahan-e-Kitab Cultural and Artistic Institute*. Third edition (in persian).
- Khajeh Nouri, Bijan; Rouhani, Ali; Hashemi, Somayeh (2011), Lifestyle and body management, *Quarterly Journal of Women Sociology*, (4) 2, pp. 21-48 (in Persian).
- Larouk, Pierre (2006), *Social Classes*, translated by Iraj Aliabadi, Spring (in persian).
- Mahdavi Kani, Mohammad Saeed. (2008), The concept of lifestyle and its scope in social sciences, *Journal of Cultural Research*, (1) 230-199 (in persian).
- Manheim Karl (1959), "*Essay on the Social of Knowledge*". London & Keyyan Paul. Ltd. P. 68-73 Rueschemeyer, Dietrich. , Stephens, Evelyne Huber. & Stephens, John D. (1992) Capitalist Development and Democracy. University of Chicago Press.
- Mare R. D. and Maralani V. (2009), "The Intergenerational Effects of Changes in Women's Educational Attainments" *American Sociological Review*, Vol. 71, No. 4, pp: 542-565.
- Maycroft, Neil (2004), "*Cultural consumption and the myth of lifestyle*". *Capital & Class*, (28) 3, 61-75.
- Mazaroush, Istovan (2011), *Beyond Capital: The Structural Crisis of*

- the Capital System, translated by Morteza Mohit*, Nahran: Ameh Book Publishing (in persian).
- Mohammadi, Jamal; Vadahir, Abu Ali; Mohammadi, Fardin (2012), Cultural capital relations and lifestyle: A survey among middle class citizens of Sanandaj, Tehran, *Iranian Journal of Sociology*, (4) 13, pp. 1-23 (in persian).
  - Mokhtari, Maryam; Mirfardi, Asghar; Isaei Khosh, Kouros (2017), Cultural and social factors related to Islamic lifestyle among students in Shiraz. *Journal of Religion and Communication*, Volume 24, Number 1, pp. 149-165 (in Persian).
  - Navah, Abdolreza; Fazeli, Abdullah; Rajaei, Mohammad Sadegh; Moghtadaei, Fatemeh (2016) Lifestyle and cultural consumption: with emphasis on free study in Ahvaz, *Social Development Quarterly*, (3) 10, pp. 7-28 (in persian).
  - Nikkhah, Hedayatullah; Nakouei Dargazi, Marzieh (2016), Sociological study of leisure activities of students of Islamic Azad University, Bandar Abbas Branch, *Hormozgan Cultural Research Journal*, No. 11. pp. 107-128 (in persian).
  - Nikkhah, Hedayatullah; Nakouei Dargazi, Marzieh (2016), Sociological study of leisure activities of students of Islamic Azad University, Bandar Abbas Branch, *Hormozgan Cultural Research Journal*, No. 11. pp. 107-128 (in persian).
  - O'Donnell, Mike (1985), *Age and Generation*, London: Tavistock Publication.
  - Olfat, Saeedeh. Azadeh Salemi, (2012), The Concept of Lifestyle, *Quarterly Journal of Lifestyle Studies*. first year. Issue 1, pp. 9-36 (in persian).
  - Palumets, Liis (2002), *Space of lifestyles in Estonia in 1991*, pro ethnologia.
  - Poyafar, Mohammad Reza; Davari Moghadam, Saeedeh (2015), A Study of the Relationship between Modern Lifestyle Tendency and Secularization; Experimental study in Iran after the Islamic Revolution, *Deep Research Quarterly*, Second Year, No. 4 and 5, pp. 29-51(in persian).
  - Rastegar, Yaser and Golshani Khojasteh, Leila. (2016), *Lifestyle and Generational Differences* (Research among Women in Bandar Abbas, 2nd International Conference on New Findings in Science and Technology), Qom, Soroush Hekmat Mortazavi Center for Islamic Studies and Research(in persian).

- Razavizadeh, Nouredin (2007), *The effect of media consumption on the lifestyle of Tehran residents*, Tehran: Ministry of Culture and Islamic Guidance Publications.
- Rostami, Ehsan and Ardeshirzadeh, Marjan. (2013), A Look at Lifestyle Theories, *Lifestyle Studies Quarterly*, 2 (3), 9-3 (in persian).
- Šafr, Jiří (2006), “*Social Standing and Lifestyle in Czech Society in Czech Socie*”. Sociologický ústav Akademie věd České republiky, Praha, 7-64.
- Shalchi, Vahid and Ziachi, Mohadeseh. (2014), Generational Differences in Lifestyle, *Quarterly Journal of Socio-Cultural Development Studies* 3 (1), 69-91(in persian).
- Shephard, Arlesa J. & Kinley, Tammy R. & Josiam, Bharath M (2013), “Fashion leadership, shopping enjoyment, and gender: Hispanic versus, Caucasian consumers’ shopping preferences”. *Journal of Retailing and Consumer Services*, (21) 3, 277-283.
- Sidan, Fariba; Najafinejad, Narges (2012), A Study of Factors Affecting Girls' Attitudes Towards Relationships with the Opposite Sex, *Journal of Social Sciences*, Ninth Year, pp. 89-119 (in persian).
- Sobel, Michael (1981), *Lifestyle and Social Structure: Concepts, Definitions, and Analyses*, Academic Press.
- Soininen, Marjaana & Merisuo-Storm, Tuula (2010), “*The life style of the youth, their every day life and relationships in Finland*”. Procedia Social and Behavioral Sciences, (2), 1665-1669.
- Spellerberg, Annette (2014), “*Encyclopedia of Quality of Life and Well-Being Research*”.
- Tawakul, Mohammad; Judge Nejad, Maryam. (2006), *Generation gap in macro sociological approaches: a review and critique of historical generation approaches and conflict with emphasis on the views of Mannheim and Bourdieu*, Tehran: Letter of Social Sciences, 27 (27), 95-124 (in persian).
- Swedberg, R. (2011), The economic sociologies of Pierre Bourdieu. *Cultural sociology*, 5(1, 67-82).
- Veal, Anthony J (2001), “*Leisure, Culture and Lifestyle*”. Society and Leisure, 24(2), 76-359.
- Veblen, Thorstein (2007), *Theory of the Tone Class, translated by Farhang Ershad*, Tehran: Ney Publishing, third edition (in persian).

- Weber, Max (2005), *The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism*. London, Routledge. 1409.
- Yaghoubi Doust, Mahmoud; Shahonvand, Behrooz; Jola, Gholamreza; Ali Moradi; Aziz (2015), A Study of Visual Media and Lifestyle (Case Study: Youth of Ahvaz), *Quarterly Journal of Sociological Studies of Youth*, Year 6, Issue 18, pp. 167 -198(in persian).
- Yang, H. et al. (2016), Association between adverse mental health and an unhealthy lifestyle in rural-to-urbanmigrant workers in Shanghai. *Journal of the Formosan Medical Association*, 116(2), 90-98.
- Ye n, Wen-Wei; Chen, Shih-Chin & Yen, Shih-I. (2009), The Impact of Perceptions of Organizational Politics on Workplace Friendship. *African Journal of Business Management*, 3(10), pp. 548-554.